

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

HET STATUUT DER STAATSAMBTENAREN IN ITALIË

1. Onlangs werd in Italië de gecoördineerde tekst gepubliceerd van het nieuw statuut der staatsambtenaren. Daar in verschillende opzichten dit statuut leerzame gegevens bevat, ligt het in onze bedoeling een korte rechtsvergelijkende studie te maken over de meest interessante punten van overeenkomst en van verschil tussen hogergenoemd statuut in Italië en in België.

2. Ontstaan.

Zoals het Verslag aan de Koning, dat het Belgisch K.B. van 2 oktober 1937 voorafgaat, het bepaalt (1), waren de regelen die betrekking hadden op de rechtstoestand van de rijksambtenaren vóór 1937 in fragmentarische teksten verspreid.

Op het huidig ogenblik hebben talrijke wijzigingen en aanvullingen deze tekst doen verouderen, in zoverre dat reeds vanaf 1950 het Belgisch Instituut voor Bestuurswetenschappen de noodzakelijkheid inzag verschillende afzonderlijke hervormingsprojecten op te stellen, waarvan tot nu toe niets terecht kwam (2). Al te veelvuldige meningsverschillen over bepaalde problemen vertragen trouwens deze noodzakelijke hervorming.

In Italië daarentegen verving onlangs een nieuw statuut dat van 1923, waarin de heer Camu, Belgisch Koninklijk Commissaris voor de Administratieve Hervorming, o.a. een deel van zijn rechtsvergelijkend studiemateriaal heeft geput (3). Dit nieuw statuut is het derde in de reeks. Het eerste statuut werd geregeld door de wet van 6 juni 1908. Het tweede werd beheerst door de koninklijke decreten van 11 november en 30 december 1923. Deze tekst onderging nadien verschillende aanvullingen en wijzigingen en vooral de fascistische dictatuur zorgde voor enkele merkwaardige clausules, welke de negatie betekenden van de fundamentele doelstellingen van het statuut. Zo moest men om rijksambtenaar te kunnen worden o.m....

7°. ingeschreven zijn in de nationaal-fascistische partij;
8°. niet behoren tot het joodse ras. (4)

Na de oorlog voelde men, zelfs na de uitschakeling der fascistische bepalingen, de behoefte tot het opstellen van een nieuw statuut. Toch duurde het tot in 1956 vooraleer de belangrijkste hoofdstukken, decreet per

decreet, werden uitgevaardigd om uiteindelijk op 10 januari 1957 te worden samengebundeld.

Heeft de voorbereiding van het nieuw statuut veel tijd gevegd, het is er niet minder degelijk om. Dit hopen wij in de volgende bladzijden te kunnen duidelijk maken.

3. Regeling door de wet of door decreet van de president ?

In 1937 stelde zich in België de voorafgaande kwestie of het statuut moest vastgelegd worden door een wet of door een koninklijk besluit. De laatste oplossing genoot de voorkeur. De praktische en juridische overwegingen welke hiervoor in aanmerking werden genomen zijn voldoende bekend; wij gaan er hier niet verder op in en beperken er ons toe wat dit punt betreft te verwijzen naar het Verslag van de Koninklijke Commissaris (5) en naar sommige auteurs, waaronder Vauthier (6) en Mast (7). Toch is zelfs nu de strijd tussen de specialisten betreffende de juridische vorm van het statuut in hevigheid niet geluwd (8).

In Italië kon omtrent dit punt geen betwisting ontstaan. Art. 97 van de grondwet van 1948 bepaalt uitdrukkelijk : « De wet regelt de inrichting van de openbare diensten derwijze dat de goede werking en de onpartijdigheid van de administratie verzekerd wezen ».

Aan het openbaar bestuur heeft de grondwet van 1948 twee artikelen gewijd, waarnaar de in het vooruitzicht gestelde wet, die het statuut der ambtenaren zou regelen, zich moest schikken. Deze wet kwam er, doch — en het is kenschetsend — onder de vorm van een kaderwet. Op 20 december 1954 werd « aan de regering opdracht gegeven over te gaan tot de uitvaardiging van de bepalingen betreffende het nieuw statuut van de burgerlijke staatsambtenaren en andere afhankelijken » (9). Steunend op deze kaderwet en op de bepaling van art. 87 § 5 Grondwet (10) vaardigde de president der Republiek verschillende wetskrachtige decreten uit, die op 10 januari 1957 werden samengeordend.

Uit bovenstaande blijkt duidelijk dat de juridische bekommernissen betreffende de rechtsbescherming der staatsambtenaren het pleit verloren hebben tegenover de praktische overwegingen aangaande vlugheid en soepelheid welke door dergelijk statuut vereist worden.

In Italië, meer nog dan in België, kwam dit tot uiting. Door het handig middel van een kleine kaderwet en met behulp van art. 87 § 5 der Grondwet werd in rechte de Grondwet geëerbiedigd, terwijl in feite het statuut, net zoals in 1923, door de regering werd uitgevaardigd. Welke ook de opinie moge zijn over de wenselijkheid van een regeling door de wetgevende of de uitvoerende macht, redenen van praktisch aard schijnen te nopen tot de uitvaardiging van het statuut der ambtenaren door de regering.

4. De kaderwet van 20 december 1954.

Vooraleer de eigenlijke studie van het statuut aan te vatten, verdienen enkele artikelen van de kaderwet van 20 december 1954 onze aandacht.

Art. 1 gaf aan de regering opdracht om binnen het jaar van het in werking treden van deze wet, een of meer decreten uit te vaardigen met kracht van wet, ten einde het nieuw statuut der staatsambtenaren vast te stellen, in acht genomen de grondwettelijke beginselen en de leidende criteria vastgelegd in art. 2.

Hierbij aansluitend bepaalde art. 4 dat binnen de twee jaar vanaf het in werking treden dezer wet, de regering in «testo unico» d.w.z. in een samengeordende tekst, de verschillende decreten zou kunnen samenvoegen en rangschikken (11).

Deze bepalingen heeft de regering opgevolgd, maar eigenaardig genoeg, juist op het nippertje. De kaderwet van 20 december 1954 verscheen in het Staatsblad op 27 december 1954. Daar volgens art. 73 van de Italiaanse Grondwet een wet rechtskrachtig wordt 15 dagen na de publikatie in het Staatsblad, verstreek de termijn voor de geldigheid op 11 januari 1956. Welnu die dag werden niet minder dan 6 decreten uitgevaardigd, waaronder de twee voornaamste: het statuut, alsmede de ordening der loopbanen van de staatsambtenaren.

Precies hetzelfde gebeurde met de samengeordende tekst der verschillende decreten, die werd uitgevaardigd op 10 januari 1957.

Dat de voorbereiding van dergelijke decreten zoveel tijd heeft gevegd, is grotendeels te wijten aan art. 3. Dit artikel bepaalt dat de decreten, door de president van de republiek genomen, slechts zullen uitgevaardigd worden op voorstel van de voorzitter van de Ministerraad, met het akkoord van de minister van de Schatkist, na voorafgaand advies van een Parlementaire Commissie, bestaande uit 8 senatoren, 8 leden van de Kamer en, als raadgevers, één vertegenwoordiger van elke syndicale vereniging erkend door het Ministerie van Arbeid.

Fataal moest er geruime tijd verlopen vooraleer iedereen zijn akkoord kon betuigen met de ontworpen decreten. Vermelden we nog dat art. 2 van de wet van 20 december 1954 in 17 punten de hoofdlijnen van het statuut schetste waarnaar de regering zich diende te richten.

5. Indeling van de samengeordende tekst, dato 10 januari 1957.

De tekst van het statuut der staatsambtenaren in Italië, zoals uitgevaardigd door het decreet van de president op 10 januari 1957 en met uitwerking vanaf 1 april 1957, is ruimer opgevat dan het Belgisch statuut van 1937. De bondige opsomming der 6 delen, die thans volgt, zal zulks duidelijk maken.

Deel I. Juridisch statuut (art. 1 - 152)

Deel II. Ordening der loopbanen (art. 153 - 208)

Deel III. Bijzondere bepalingen voor de onderscheidene administraties (art. 209 - 343)

Deel IV. Speciale bepalingen voor het personeel in bijzondere omstandigheden (art. 344 - 356)

Deel V. Overgangsbepalingen (art. 357 - 379)

Deel VI. Slotbepalingen (art. 380 - 386).

Het decreet van 1957 is, het valt onmiddellijk op, veel vollediger dan ons K.B. van 1937, dat in overwegende mate overeenstemt met deel I van het Italiaans statuut. De rechtstoestand der Italianen heeft op ons statuut het groot voordeel dat het een aaneensluitend geheel vormt, waarin veel minder bepalingen voorkomen, die zaken laten regelen door later uit te vaardigen besluiten. Te veel verwijzingen naar nog uit te vaardigen K.B. ontwaarden het statuut van 1937. Het spreekt vanzelf dat binnen 20 jaar het Italiaans statuut waarschijnlijk wijzigingen zal hebben ondergaan, maar in België is men reeds in 1937 van een onvoltooid statuut vertrokken (11bis). En dit moet in de toekomst vermeden worden.

6. Het begrip ambtenaar en de indeling der ambtenaren.

In het kort bestek van deze rechtsvergelijkende studie zullen wij enkel de punten behandelen die interessant rechtsvergelijkend materiaal verschaffen en waaruit het ene of het andere land elementen ter verbetering van eigen toestanden en regelingen kan putten.

In het Belgisch recht werd vóór 1937 het begrip openbaar ambtenaar nooit duidelijk afgebakend. Een poging om klaarheid in deze toestand te scheppen werd ondernomen door de heer Camu. Desondanks blijven de begrippen rijksambtenaar, rijkspersoneel, eigenlijke ambtenaar onduidelijk omdat de praktijk afziet van de theoretische benamingen en omdat de Nederlandse tekst van het Statuut geen eenvormige vertaling is van de Franse.

Ook in Italië ondervindt men, wegens de eerste hiervoor vermelde reden, moeilijkheden om een juiste omschrijving der verschillende soorten ambtenaren te geven (12).

Aangaande de indeling der ambtenaren in categorieën, vertoont het Italiaans statuut van 10 januari 1957 een uitgesproken voordeel op het Belgische. Het verslag aan de Koning dat het statuut van 1937 voorafging, bepaalde dat de uitgewerkte rangschikking van de Rijksambtenaren in categorieën het voorwerp van een latere regeling zou uitmaken. Het K.B. van 30 maart 1939, dat deze stof heeft geregeld, bleek onvolledig te zijn.

Het Italiaans decreet heeft de grote verdienste de ordening van de ambten in het statuut geïntegreerd te hebben. Daarenboven werd in overzichtelijke tabellen de samenstelling van de onderscheiden ministeries in bijlage afgedrukt. Ten slotte regelde het decreet in een lange reeks artikelen, voor elke categorie afzonderlijk, de bevoegdheden, de benoemingsvoorwaarden en de bevorderingen.

Het tweede deel van het statuut behelst de bepalingen voor de vier categorieën ambtenaren in het algemeen (art. 153-208), terwijl het derde deel minutieus de indeling en de bevoegdheden van het personeel in elk ministerie en in talrijke buitendiensten beschrijft. De betreurenswaardige verspreiding in tientallen besluiten, zoals dit in België het geval is, wordt aldus vermeden.

7. Rechten en plichten.

a) Het zal diegenen die ons statuut raadplegen mis-

schien wel enigszins zonderling voorkomen dat daar waar een hoofdstuk gewijd werd aan de plichten, geen afzonderlijk kapittel te vinden is betreffende de rechten van de ambtenaar. Men mag hieruit niet afleiden dat dit probleem ontsnapt is aan de aandacht van de koninklijke commissaris. De heer Camu heeft geen speciaal hoofdstuk over de rechten van de rijksambtenaren opgesteld omdat, naar zijn mening, het staut aan de Staat verschillende verplichtingen oplegt, en omdat het, in zijn totaliteit beschouwd, aan de ambtenaren juridische waarborgen biedt welke een geheel van rechten inhouden. Wij kunnen slechts gedeeltelijk akkoord gaan met deze opvatting. Niettegenstaande het feit dat het statuut op zichzelf een waarborg vormt voor het rijkspersoneel, toch zijn er enkele specifieke rechten welke verdienen samengebundeld en duidelijk omschreven te worden.

Het Italiaans statuut van 10 januari 1957 behandelt, onder het kapittel der rechten (13), niet alleen de bezoldiging en het verlof — waaraan in België twee afzonderlijke hoofdstukken zijn gewijd — doch ook de rechten voortspruitend uit ontdekkingen, de problemen betreffende de overplaatsing, alsmede de bescherming van het ambt en de titel.

Bij het vraagstuk van de rechten over industriële ontdekkingen willen we even stilstaan. Ons statuut spreekt er niet over, daar waar het Italiaanse, in zijn art. 34, er een uitvoerige bespreking aan wijdt, en terecht.

Men kent verschillende voorbeelden van personen wier ontdekkingen jaarlijks miljoenen in de staatskas vermogen te brengen, zonder dan zij hiervoor werden beloond.

Het is niet meer dan billijk dat, in een tijd als de onze, waarin de roep naar rationalisatie overal aan de orde van de dag is, ook de ambtenaren een spoor-slag zouden krijgen om zich in te spannen verbeteringen te brengen aan instellingen waarover zoveel kwaad wordt gesproken.

Art. 34 bepaalt dat de rechten van uitbating der ontdekkingen aan de Staat toebehoren maar dat deze gebonden is een premie uit te keren: de berekening van deze premie zal geschieden volgens normen verder in het artikel gestipuleerd.

Men verwarre echter niet de rechten voortspruitende uit ontdekkingen met de z.g. « *primes au rendement* ». Tegen de invoering van dergelijke premies zijn wij gekant, omdat dit systeem tot talrijke misbruiken aanleiding kan geven. Aan dit probleem en aan de talrijke bezwaren waarmee de toekenning van dergelijke premies kan gepaard gaan, heeft het Belgisch Instituut voor Bestuurswetenschappen reeds zijn aandacht gewijd (14).

b) Over de plichten hoeven we niet uit te wijden, daar in beide statuten praktisch dezelfde bepalingen gelden. Toch verliezen wij art. 7 lid 3 van het Belgisch Statuut niet uit het oog, dat handelt over het verbod, zonder voorafgaande toestemming, een dienst te staken. Daar in Italië de bepalingen hieromtrent onder het hoofdstuk der tuchtregeling voorkomen, verwijzen wij naar dat deel van onze bespreking.

8. De aanwerving en de bevordering der ambtenaren.

De wijze van aanwerving der Italiaanse staatsambtenaren wordt tot in de details, doch op verschillende plaatsen van het statuut, geregeld. In deel I (art. 2-4, 6-9) worden de algemene toelatingsvereisten bepaald, alsmede de regelen in acht te nemen bij de inrichting en de uitslag der examens. Deel II omvat de algemene principes welke de aanwerving in de vier categorieën,

en de bevordering van de ene graad naar de andere, en desnoods van een lagere categorie naar een hogere, beheersen. In deel III, eindelijk, vindt men de aanwervings- en bevorderingsbepalingen, voor ieder ministerie afzonderlijk.

In al deze verspreide artikelen verdient één merkwaardige bijzonderheid onze aandacht. Om tot een hogere graad te kunnen benoemd worden, dient de kandidaat zich in de meeste gevallen te onderwerpen aan een examen; soms geschiedt de bevordering — vooral in de hoge functies van de 1e categorie — door een vergelijkende waardebeoordeling; soms ook gebeurt de bevordering voor een gedeelte op grond van vergelijkende examens en voor een ander gedeelte door een waardebeoordeling. Een concreet voorbeeld moge deze laatste regeling verduidelijken.

Artikel 185 bepaalt dat de bevordering tot eerste archivist als volgt geschiedt;

1. door wedstrijd, binnen de grens van een derde der te begeven posten, tot dewelke toegelaten worden de archivisten en zij die behoren tot dezelfde rol, en die, op het ogenblik van de aankondiging van de wedstrijd, elf opeenvolgende jaren werkelijke dienst hebben gedaan in de lagere graden. Zo het onmogelijk blijkt, op basis van dergelijke verdeling, ten minste één plaats toe te wijzen voor een wedstrijd, worden de plaatsen toegewezen in de zin van het volgend nummer:

2. door benoeming door middel van vergelijking van verdienste... tot dewelke toegelaten worden de archivisten welke ten volle 13 jaar dienst hebben volbracht.

In beginsel werden in het Belgisch Statuut geen examens voor de bevordering tot een hogere graad voorzien, ofschoon artikel 74 bepaalde dat bijkomende examens tot bewuste bevorderingen bij K.B. konden ingericht worden. Ook L. Camu wijdde in zijn verslag niet uit over dit probleem.

Het is pas na de tweede wereldoorlog dat een reeks K.B. voor bepaalde ambten dergelijke examens hebben voorzien. Vooral vanaf 1953 stijgt het ritme der uitgevaardigde K.B. op dat punt zienderogen (15) en alles laat vermoeden dat wij, in de zin van het Italiaans statuut, tot een geordend examenstelsel zullen komen. Het geldt hier een fatale evolutie veroorzaakt door de achteruitgang van de waarde welke het principe van de beoordeling ondergaat.

Merkwaardig mag het heten dat Italië geen organisme kent dat een functie vervult in de zin van ons Vast Wervingssecretariaat. De examens worden er georganiseerd en afgenomen door ieder ministerie afzonderlijk, zoals bij ons vóór 1938. Van een centraal organisme wil men in Italië niet weten.

Ook in België zijn van hogerhand talrijke bezwaren geopperd tegen het Vast Wervingssecretariaat (16). Het organisme schijnt te log en te traag. In de Verenigde Staten geldt dezelfde kritiek t.o.v. de « *Civil Service Commission* » (17). Het spreekt vanzelf dat wij hier geen oordeel durven vellen over de voor- en nadelen van een centrale instelling. Enkel weze vermeld dat in dit opzicht Italië, vergeleken met ons land, een tegenovergestelde oplossing heeft aangenomen en hiaraan vasthoudt.

9. De verantwoordelijkheid.

Een van de meest interessante problemen bij de rechtsvergelijkende studie van het Belgisch en het Italiaans Statuut der staatsambtenaren, is wel dit van de verantwoordelijkheid.

Veel grondiger uitgewerkt dan het Belgisch stel-

sel, verdienen de Italiaanse bepalingen ter zake onze bijzondere aandacht.

A. Burgerlijke verantwoordelijkheid (18).

1. Verantwoordelijkheid van de ambtenaar tegenover de administratie.

De staatsambtenaar is, in Italië, gehouden tot vergoeding van de schade berokkend door plichtsverzuim. Hij gaat echter vrij uit wanneer hij handelde op bevel van zijn hiërarchische overste, doch is verantwoordelijk wanneer hij handelde bij machtsdelegatie. De aangesproken ambtenaar wordt onderworpen aan de rechtspraak van het Rekenhof, volgens de terzake geldende wetsbepalingen. Het Rekenhof kan hem verwijzen tot de gehele of gedeeltelijke vergoeding van de vastgestelde schade.

Wij juichen ten zeerste deze bevoegdheid van het Rekenhof toe, omdat dit organisme, in tegenstelling met de bevoegdheid van de Minister in ons systeem (cfr. art. 96), betere waarborgen van onafhankelijkheid biedt.

Terloops weze opgemerkt dat zowel in Italië als ten onzent de verantwoordelijkheid van de openbare rekenplichtigen beheerst blijft door de geldende wettelijke normen.

Het presidentieel besluit van 10 januari 1957 regelt nauwkeurig de verplichting tot aangifte. Het zijn de directeur-generaal (graad welke bij ons overeenstemt met secretaris-generaal) en de inspecteur-generaal, naar aanleiding van een inspectie, die aangifte van het schadeberokkend feit moeten doen aan de procureur-generaal bij het Rekenhof. Bij verzuim kan het Hof deze hoge ambtenaar eveneens tot schadevergoeding veroordelen.

2. Verantwoordelijkheid van de ambtenaar tegenover derden.

De ambtenaar die aan derden een onrechtmatige schade berokkent, is persoonlijk verplicht tot vergoeding. De onrechtmatige schade is deze welke voortvloeit uit elke schending van de rechten der derden wanneer zij gepleegd werd met bedrog of verzoeking. De verantwoordelijkheid bestaat zowel bij de voltrekking van akten of daden als bij de niet gerechtvaardigde vertraging van handelingen waartoe de ambtenaar gehouden is.

Een belangrijke bepaling in ons tijdperk van het sneltoenemend verkeer op de weg, is wel de volgende: tegen de autobestuurders of bestuurders van andere motorvoertuigen is de actie van de administratie slechts toegelaten in het geval de schade veroorzaakt werd door bedrog of grove schuld (artikel 22 in fine).

Het Italiaans statuut heeft eveneens de verantwoordelijkheid van bestuurscolleges tegenover derden voorzien. Inderdaad, wanneer de schending van rechten voortvloeit uit beslissingen van beraadslagende bestuurscolleges, zijn de voorzitter en de leden welke aan de beslissing deelnamen, hoofdelijk verantwoordelijk. De verantwoordelijkheid is uitgesloten voor diegenen die in het proces-verbaal hun afkeuring deden vaststellen. De uitsluiting van verantwoordelijkheid van de ambtenaar t.o.v. derden wordt aanvaard, wanneer hij handelde uit wettelijke zelfverdediging of andere fysische dwang.

Artikel 30 voorziet de samenloop van schade tegenover de Administratie, alsmede tegenover derden, en bepaalt dat indien de derde zijn klacht heeft ingetrokken of een dading heeft gesloten, de Administratie nochtans haar actie kan voortzetten.

B. Strafrechtelijke verantwoordelijkheid.

Het Italiaans statuut komt in zoverre in aanraking met het strafrecht waar het bepaalt dat de misdrijven gepleegd door openbare ambtenaren, en voorzien door het Strafwetboek, afzetting van rechtswege met zich brengen. Het gaat hier om dezelfde misdrijven der openbare ambtenaren welke ook in het Belgisch wetboek van strafrecht werden voorzien. Daarenboven bepalen de artikelen 91 sqq. dat een verplichte schorsing wordt opgelegd aan de ambtenaar die onderworpen is aan een strafprocedure, terwijl slechts een fakultatieve schorsing is voorzien wanneer de ambte een tuchtprocedure ondergaat (19).

C. Tuchtregeling.

Zowel het Belgisch als het Italiaans statuut behandelen in een uitvoerige titel het vraagstuk van de tuchtregeling.

Een kort overzicht over de regeling in Italië moge de lezer omtrent dit punt voorlichten.

Artikel 78 van het decreet van 10 januari 1957 maakt een onderscheid tussen vier strafmaatregelen nl.: 1. de berisping; 2. de terugzetting in bezoldiging; 3. de schorsing in rang; 4. de afzetting.

Deze indeling lijkt ons meer verantwoord dan onze eigen regeling welke 10 verschillende straffen telt die soms niet duidelijk te omschrijven zijn. Wie kan het wezenlijk verschil bepalen tussen een berisping en een blaam? Speelt dit onderscheid een rol? In het Italiaans statuut heeft elke opgesomde maatregel zijn betekenis. In de artikelen volgend op artikel 78 wordt niet alleen de definitie van elke maatregel gegeven, doch worden ook de verschillende voorwaarden voor de toepassing der sancties bepaald.

Een afzonderlijk kapitel regelt de procedure vóór de tuchtraad, procedure welke in grote trekken met ons stelsel overeenstemt.

Deze enkele opmerkingen over de tuchtregeling willen wij niet besluiten zonder even onze aandacht te wijden aan het probleem van het *Stakingsrecht*.

Artikel 81, dat handelt over de schorsing in rang, bepaalt: de schorsing wordt opgelegd:

...5°) wegens een houding welke onderbreking of storing in de regelmatigheid of continuïteit van de dienst veroorzaakt en wegens vrijwillige verlaten van de dienst, met uitzondering van wat bepaald is in artikel 4 van de wet van 20 december 1954, betreffende de vrijwaring van de gemeenschappelijke en individuele belangen van de ambtenaren.

Inderdaad, artikel 4 van de kaderwet van 1954 heeft uitdrukkelijk bepaald dat het stakingsrecht door een afzonderlijke wet zou geregeld worden. Op dit ogenblik wacht men nog steeds op de uitvaardiging van deze wet, welke het gebruik van het stakingsrecht, voorzien door artikel 40 van de nieuwe Italiaanse Grondwet (20) moet ordenen.

Het verwondert ons dan ook dat het begrip individueel belang in de tekst van de kaderwet en het statuut werd opgenomen. Wat men hieronder moet verstaan, zal enkel de uit te vaardigen wet kunnen duidelijk maken.

10. Collegiale organen van de Administratie.

Drie organen worden onder deze titel gerangschikt:

1. de hoge raad van publieke administratie;
2. de raad van beheer in elk ministerie;
3. de tuchtraad in elke centrale administratie (21).

Daar de beide laatste organen dezelfde rol vervullen als de directieraad en de raad van beroep ten onzent, zullen wij ons beperken tot de bespreking van de hoge raad van de publieke administratie.

Dit orgaan werd pas in het leven geroepen door de reeds besproken kaderwet van 30 december 1954. Zijn samenstelling en bevoegdheid vindt men in het statuut van 1957, artikel 137 - 145. De leden worden aangeworven onder de magistraten van de Raad van State en van het Rekenhof, de opperamptenaren van de administratie, twee Universiteitsprofessoren en 15 vertegenwoordigers van de vier categorieën ambtenaren. Talrijke buitengewone leden vullen de reeks aan.

De Hoge Raad van de publieke administratie is een raadgevend organisme van de regering, betreffende problemen gemeen aan alle takken van de administratie van de Staat, in aangelegenheden van ordening van het personeel, alsmede van inrichting, werking en technische verbetering van de diensten. De Hoge Raad wordt gehoord in alle problemen over de grondregels aangaande het juridisch statuut en de economische behandeling van het staatspersoneel, alsook aangaande de inrichting en de werking van de publieke administratie.

Het voorzitterschap van deze raad, die verdeeld is in twee secties, wordt waargenomen door de Eerste-Minister of een door hem afgevaardigd minister. De resultaten, geboekt door deze nieuwe instelling, zullen slechts binnen enkele jaren kunnen overschouwd worden.

11. Vorming en vervolmaking van het personeel.

Dit overzicht over de belangrijkste punten van het nieuw statuut kan niet afgesloten worden, zonder een bespreking van de nieuwe «Hogere School van de publieke administratie» (22).

Deze innovatie vertoont duidelijke sporen van inspiratie door de Franse «Ecole nationale d'administration», in het leven geroepen door een verordening van 9 oktober 1945 (23).

Ook in België maakte het probleem van de vorming der ambtenaren het voorwerp uit van verschillende studies (24), waarbij de «Ecole nationale d'administration» als voorbeeld wordt gesteld.

Het Italiaans statuut beschikt over dit probleem als volgt. Er wordt een Hogere School van de publieke administratie opgericht met als opdracht:

1. de inrichting van cursussen van voorbereiding;
2. de vorming van de stagedoende ambtenaren;
3. het op de hoogte stellen van de ambtenaren met een lagere graad dan deze van afdelingsdirecteur;
4. de vervolmaking van de afdelingsdirecteurs en gelijkgestelden;
5. de integratie voor de overgang van de tweede naar de eerste categorie van de ambtenaren niet voorzien van het doctorsdiploma;
6. de wetenschappelijke specialisatie en technische aanpassing voor de diensten eigen aan ieder ambt en iedere administratie.

De school bevordert en maakt studies over de technisch-administratieve verbetering van de staatsbesturen, organiseert cursussen, heeft het hoger toezicht over de instituten, scholen en cursussen eventueel ingesteld bij de afzonderlijke besturen en coördineert hun activiteit.

Voor het onderwijs wordt beroep gedaan op Universiteitsprofessoren en hogere ambtenaren.

Zoals men kan vaststellen, zijn de opdrachten toe-

vertrouwd aan deze school talrijk en zo veelomvattend dat zij alle wijzen van vorming der staatsambtenaren omsluiten.

Men is thans bezig het statuut van de volledige inrichting en werking der school op te stellen en eerlang zal de regering het publiceren. Aldus zal een nieuwe stap gezet zijn in de richting van de verhoging der produktiviteit in de administratie.

Er weze nog aangestipt dat de school een beroep zal mogen doen op de medewerking van reeds bestaande initiatieven. In Italië is een van de meest gezaghebbende ondernemingen deze van de «Cursussen onderwezen bij de specialisatiecyclus in administratieve wetenschap aan de Rechtsfaculteit der Universiteit van Bologna», een initiatief dat, naar onze mening, bijzondere aandacht verdient.

12. Besluit.

In het kader van dit weekblad viel er niet aan te denken een grondige bespreking aan een zo uitgebreid onderwerp, als dat van het statuut der ambtenaren, te wijden. Dit was ook niet de bedoeling. Enkel wilden wij aantonen dat een vergelijking tussen het statuut van beide besproken landen talrijke nuttige resultaten kan opleveren. Vooral wanneer men de studies over de hervorming van het statuut der rijksambtenaren, uitgegeven in twee delen, ter hand neemt en daarin de uiteenlopende meningen van de deskundigen op dit gebied leest, kan de oplossing door de Italiaanse regering aangenomen, voor ons een spoorslag betekenen om een definitieve keuze te wagen.

De problemen betreffende de vorm van het statuut, de beroepsvorming, de rechten voortspruitend uit ontdekkingen en vooral de verantwoordelijkheid tegenover derden en tegenover de administratie kregen in Italië door het positief recht hun beslag.

Gebrek aan ervaring verhinderen ons zelf stoutmoedige conclusies te trekken. Doch zo wij er mochten in gelukt zijn de aandacht van de specialisten ter zake op het nieuwe statuut te vestigen, opdat zij een grondiger uitwerking van de beschikkingen zouden ondernemen, welke een eventuele vernieuwing van ons statuut zou ten goede komen, en zo wij hen die het onderwerp interesseert, een bevredigend overzicht over enkele belangrijke punten mochten schenken, beschouwen wij ons opzet als geslaagd.

Wim LAMBRECHTS,
Student Universiteit Gent.

- (1) Verslag aan de Koning; inleiding, alinea 3.
- (2) I.B.S.A.: «La Réforme du Statut des Agents de l'Etat», I, 1950, II, 1951.
- (3) L. Camu: Le statut des agents de l'Etat; Bruxelles, Imifi 1937, p. 37 e.a.
- (4) G. Russo: Diritto amministrativo, 11e ed., 1939.
- (5) L. Camu: op. cit., p. 8 sqq.
- (6) M. Vauthier: Précis de droit administratif de la Belgique, Bruxelles, Larcier, 1950, 3e éd., I p. 106.
- (7) A. Mast: Overzicht van het administratief Recht, Gent, gestenc. cursus, 1955, 4e druk, p. 33.
- (8) Een groot deel van de besprekingen welke in het Belgisch Instituut voor Bestuurswetenschappen werden gewijd aan de hervorming van het statuut der Rijksambtenaren, behandelde dit probleem.
- (9) Legge 20 dicembre 1954 n. 1181. — Delega al Governo per l'emanazione delle norme relative al nuovo statuto degli impiegati civili e degli altri dipendenti dello Stato (pubbl. nella Gazzetta Ufficiale n. 296 del 27 dic. 1954).
- (10) Art. 87 § 5 Gr.: (De president) kondigt de wetten af en vaardigt de decreten met kracht van wet uit, alsmede de reglementen.
- (11) Cfr. over het begrip «testo unico»: G. Miele: Principi di diritto amministrativo; Padova, Cedam, 1953, 2a ed., I p. 199-200.
- (11bis) Volgende artikelen verwijzen o.a. naar besluiten welke later door de Koning moeten getroffen worden: artt. 16, 22, 30, 33, 59, 80, 96, 114.

(12) Zie hierover: E. F. Carabba: I delitti dei pubblici ufficiali e degli incaricati di un pubblico servizio; Empoli, Tipocomuni, 1956, 100 p.

(13) Deel I, titel II, kapittel III, art. 31-41.

(14) M.E. Flamme: Primes au rendement in. La réforme du statut des agents de l'état I, p. 68-73.

(15) Een opsomming hieromtrent vindt men in het werk van Debouverie: Recueil des dispositions légales et réglementaires constituant le statut des agents de l'état; 1957, p. 293 sqq.

(16) Cfr. Fr. de Visser in: La réforme du statut des agents de l'état, Avant-propos p. V-IX.

(17) Rapport voorgesteld aan het Congres in 1949 door de « Commission on organization of the Executive Branch of the Government », voorgezeten door Herbert Hoover.

(18) Art. 18-30 del D.P.R. 10-1-1957.

(19) Een interessant en recent werk over de strafrechtelijke verantwoordelijkheid is dit van E.F. Carabba: op. cit.

(20) Art. 40 Gr.: het recht op staking wordt uitgeoefend overeenkomstig de wetten welke het regelen.

(21) 1. Consiglio superiore delle pubblica amministrazione. — 2. Consiglio di amministrazione. — 3. Commissione di disciplina. Art. 137-147.

(22) Scuola superiore delle pubblica amministrazione, art. 150-151.

(23) Cfr. G. P. Etienne: L'école nationale d'administration in: La réforme du statut des agents de l'état II, p. 155-176.

(25) Cfr. o.a. M. A. Molitor: Formation professionnelle des agents de l'état, in, La réforme du statut des agents de l'état I p. 47-61.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 14 januari 1957.

Voorzitter: M. Vanderersch.

Raadsheer-Verslaggever: M. Gilmet.

Eerste Advocaat-Generaal: M. Janssens de Bisthoven.

Wegverkeer. — Toepasselijkheid van art. 25/2b van het verkeersreglement. — Verhouding tussen art. 25/2b en art. 17.

Art. 25/2b van het Verkeersreglement is ook toepasselijk op een voertuig, dat een autostrade met dubbele rijbaan berijdt en op een bepaald ogenblik langs een dwarsverbinding de tegenovergestelde richting uit wil.

Dit artikel maakt geen onderscheid te dezen opzichte tussen de autostraden met dubbele rijbaan en de andere openbare wegen.

De regel van art. 17 is slechts toepasselijk op de manœuvres, die door het Reglement niet aan meer bepaalde regelen onderworpen zijn.

De bestuurder, die naar links wil afslaan om de rijbaan te verlaten, voert een verandering van richting uit, zoals bedoeld in art. 25/2b; zo hij handelt overeenkomstig de voorschriften van dit artikel, pleegt hij geen overtreding van art. 17.

De toepassing van art. 25/2b sluit de toepassing van art. 21/4 uit.

Loquet et cs. t/ Potier en cs.

Gelet op het bestreden vonnis op 29 februari 1956 in hoger beroep door de Correctionele Rechtbank te Antwerpen gewezen;

I. In zover de voorzieningen gericht zijn tegen de beslissing gewezen over de publieke vordering tegen aanleggers ingesteld;

Overwegende dat in zover de voorzieningen gericht zijn tegen de beslissing van het bestreden vonnis waarbij Loquet vrijgesproken wordt uit hoofde van inbreuk op artikel 25, 2b, van het koninklijk besluit van 8 april 1954, zij, bij gebrek aan belang, niet ontvankelijk zijn;

Over het middel: schending van de artikelen 97 van de Grondwet, 1, 2, 17, 21, vooral 1, alinea 2, 25 van de wegcode, 1382, 1383, 1384 van het Burgerlijk Wetboek,

doordat het bestreden vonnis eisers veroordeelt en hun burgerlijke eis verwerpt, beslissende dat de rijbeweging uitgevoerd door eiser niet kan ondergebracht worden onder de bepaling van een richtingsverandering waarover het in artikel 25 van de wegcode gaat, om reden dat gezegd artikel « duidelijk de richtingsveranderingen beoogt die de plaatsgesteldheid aan

alle weggebruikers aanneemlijk doet schijnen en die door alle weggebruikers kan voorzien worden; dat dit niet het geval is voor een vrachtwagen die een autostrade met dubbele rijbaan berijdt en op een bepaald ogenblik langs een dwarsverbinding de tegenovergestelde richting uit wil »,

dan wanneer artikel 25 van de wegcode absoluut algemeen voorkomt en de rijbeweging beheerst van « elke bestuurder die hetzij naar rechts wil afslaan om de rijbaan te verlaten, hetzij naar links wil afslaan om de rijbaan te verlaten of, in voorkomend geval om zijn voertuig aan de linkerzijde van de rijbaan tot staan te brengen », waaruit volgt dat de beweging van de weggebruiker die een van de rijbanen van een autostrade wil verlaten onder de bepalingen van gezegd artikel valt en dat deze van de weggebruiker die de eerste wil voorbijsteken, onder de bepaling van artikel 21, 1, alinea 2, van de wegcode valt;

Overwegende dat aanlegger Loquet tot een enkele straf veroordeeld werd wegens inbreuken op de artikelen 17 en 21, 4, van de wegcode om, bij de uitvoering van de in het middel omschreven rijbeweging, enerzijds, de weg afgesneden te hebben aan het auto-rijtuig van Potier, die hem volgde en voorbijstak, en anderzijds, op het punt ingehaald te worden, niet zo ver mogelijk naar rechts te hebben afgeslaan;

Overwegende dat de motivering van het bestreden vonnis enkel rust op de verkeerde beschouwing dat artikel 25, 2b, van de wegcode niet toepasselijk is op een voertuig dat een autostrade met dubbele rijbaan berijdt en op een bepaald ogenblik langs een dwarsverbinding de tegenovergestelde richting uit wil;

Overwegende dat dit artikel geen onderscheid maakt, te dien opzichte, tussen de autostraden met dubbele rijbaan en de andere openbare wegen;

Overwegende dat de regel van artikel 17, welke door de rechter over de grond werd ingeroepen, slechts toepasselijk is op de manœuvres welke door het reglement aan geen meer bepaalde regelen onderworpen zijn;

Overwegende dat de bestuurder die naar links wil afslaan om de rijbaan te verlaten een richtingsverandering uitvoert, voorzien door artikel 25, 2b; dat zij hij zich naar de voorschriften van artikel schikt, hij geen inbreuk pleegt op artikel 17;

Overwegende dat de toepassing van artikel 25, 2b, de toepassing van artikel 21, 4, uitsluit;

Waaruit volgt dat het bestreden vonnis, door aanlegger Loquet te veroordelen uit hoofde van niet naleving van de artikelen 17 en 21, 4, van het koninklijk besluit van 8 april 1954, en door de naamloze vennootschap Guillaume Prist burgerlijk verantwoordelijk te verklaren voor de veroordeling tot geldboete

en tot de kosten ten laste van Loquet uitgesproken, bovenvermelde wetsbepalingen en artikel 25, 2b, geschonden heeft;

II. In zover de voorzieningen gericht zijn tegen de beslissingen gewezen over de burgerlijke vorderingen ingesteld door Potier tegen aanleggers en door de naamloze vennootschap Guillaume Prist tegen Potier en de naamloze vennootschap Coplac :

Overwegende dat de verbreking van de beslissing gewezen over de publieke vordering tegen Loquet en de naamloze vennootschap Guillaume Prist ingesteld de verbreking medebrengt van de beslissingen gewezen over de burgerlijke vorderingen welke het gevolg er van zijn;

Om deze redenen :

Verbrekt het bestreden vonnis behalve in zover het uitspraak heeft gedaan over de publieke vordering ingesteld tegen Potier en de naamloze vennootschap Coplac, en in zover het Loquet Raimond vrijgesproken heeft uit hofode van de overtreding van artikel 25, 2b, van de wegcode;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal worden gemaakt op de rand van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerders tot de helft der kosten, de wederhelft ten laste zijnde van de Staaat;

Verwijst de zaak naar de Correctionele Rechtbank te Mechelen, uitspraak doende in hoger beroep.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 3 october 1957.

Eerste Voorzitter : M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever : M. Sohier.

Advocaat-Generaal : M. Mahaux.

Advocaten : Mrs De Bruyn en Van Ryn.

Bediendencontract. — Band van ondergeschiktheid.

Het bestaan van de band van ondergeschiktheid, die kenmerkend is voor het bediendencontract, is een rechtsfeit, zodat het Hof van Cassatie bevoegd is te onderzoeken, of de rechter over de feiten het wettelijk heeft afgeleid uit de door hem vastgestelde feiten.

Noch de huur van werk, noch de lastgeving sluiten de mogelijkheid uit van een samenwerking tussen partijen, van een toezicht, van algemene onderrichtingen of van periodieke samenkomsten; het feit, dat de verhuurder van werk of de lasthebber, om zijn contractuele verplichtingen te vervullen, daaraan al zijn tijd dient te besteden, doet geen ondergeschiktheid ontstaan, waardoor hij het karakter van bediende verkrijgt.

De band van ondergeschiktheid kan niet worden afgeleid uit de enkele omstandigheid, dat een handels- of nijverheidsonderneming aan haar vertegenwoordiger instructie geeft haar geen bestellingen over te maken voor de periode, tijdens dewelke zij ingevolge de jaarlijkse vacantie niet in staat zijn zou daaraan te voldoen.

N.V. Collepac t/ Colson.

Gelet op de bestreden sententie, op 23 juni 1955

gewezen door de Werkrechtersraad van Beroep te Brussel, kamer voor bedienden;

Overwegende dat de sententie enkel aangevallen is wat betreft de beslissing, gewezen over de punten van de oorspronkelijke eis die betrekkelijk zijn tot de aan 1 januari 1952 voorafgaande periode;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1107, 1108, 1134, 1135, 1319, 1320, 1322, 1779, 1984, 1989, 1991 en 1993 van het Burgerlijk Wetboek, 1 en 4 van de wet van 9 juli 1926 op de werkrechtersraden, 8 en 98 van de Grondwet,

— doordat de bestreden sententie, zonder acht te slaan op de uitdrukkelijke termen van de op 14 februari 1947 tussen partijen tot stand gekomen overeenkomst volgens welke termen aanlegster verweerder in dienst genomen heeft als « onafhankelijk agent », besloten heeft tot het bestaan van een bediendencontract en het bestaan van het verband van ondergeschiktheid, hetwelk voor dit contract kenmerkend is, afgeleid heeft uit de volgende feiten;

1) dat verweerder omtrent zijn activiteit uitvoerige verslagen diende in te vullen welke geen eenvoudige verkoopverslagen waren, doch wel verslagen waarin het resultaat van zijn stappen uiteengezet was, zelfs ingeval deze negatief waren of ingeval zij enkel het sluiten van een zaak in de toekomst lieten verhopen;

2) dat aanlegger het programma der bezoeken regelde, hiertoe de te bezoeken klanten aanduidde, en dat die bezoeken al zijn tijd in beslag namen;

3) dat verweerder elke week 's zaterdags te halftien vergaderingen van agenten moest bijwonen en dat aanlegster hierop bevelen, onderrichtingen, goed- en afkeuringen en onder meer berispingen gaf wegens te laat komen of niet inachtneming van de werkuren;

4) dat verweerder de door aanlegster aangeduide vacantieperiode diende in acht te nemen.

dan wanneer geen enkel van de aldus gereleveerde feiten en gegevens het contract van onafhankelijk agentschap, dat partijen uitdrukkelijk bedongen hadden uitsluit, en de bestreden sententie aldus aan de overeenkomst tussen partijen gesloten een betekenis en een draagwijdte toegekend heeft welke met de termen ervan niet te verenigen vallen en niet wettelijk gemotiveerd zijn;

Overwegende dat niet betwist is dat verweerder tot 1 januari 1952 jegens aanlegster verbonden was ingevolge een contract van 14 februari 1947; dat hij bij dit contract aangesteld werd als « onafhankelijk agent » voor de verkoop van bepaalde producten;

Overwegende dat, volgens aanlegster, het een contract van « handelsvertegenwoordiging » of van « lastgeving met loon » gold;

Overwegende dat de bestreden sententie erop wijst dat de rechter niet gebonden is door de benaming, welke de partijen aan de overeenkomst gegeven hebben; dat zij de juiste aard dier overeenkomst zoekt in de uitvoering welke partijen haar gegeven hebben; dat zij uit vier, in het middel aangehaalde feiten, besluit dat verweerder ten opzichte van aanlegster in een verband van ondergeschiktheid stond dat kenmerkend is voor het bediendencontract;

Overwegende dat het bestaan van dit verband een rechtsfeit is; dat het Hof bevoegd is om te onderzoeken of de rechter over de grond het wettelijk afgeleid heeft uit de feiten die hij vaststelt;

Overwegende dat de eerste drie feiten niet onverenigbaar zijn met de benaming « onafhankelijk agent »; dat noch de huur van werk, noch de lastgeving de mogelijkheid uitsluiten van een samenwerking tussen partijen, van een toezicht, van algemene onderrichtingen of van periodieke samenkomsten; dat het feit

dat de verhuurder van werk of de lasthebber, om zijn contractuele verbintenissen te vervullen, daaraan al zijn tijd dient te besteden, geen ondergeschiktheid in het leven roept waardoor hij het karakter van bediende verkrijgt;

Overwegende dat het vierde feit, te onduidelijk gesteld is om het Hof toe te laten zijn toezicht uit te oefenen; dat het bestaan van een verband van ondergeschiktheid niet is af te leiden uit de enkele omstandigheid dat een handels- of nijverheidsonderneming aan haar vertegenwoordiger als instructie zou geven haar geen bestellingen over te maken voor de periode tijdens dewelke zij, ingevolge de jaarlijkse vacantie, niet in staat zou zijn eraan te voldoen;

Overwegende dat uit deze beschouwingen voortvloeit dat de feiten welke de bestreden beslissing releveert, geen bestaan van een bediendencontract tussen partijen uitwijzen; dat de sententie, door over de eis uitspraak te doen, de artikelen 1 en 4 van de wet van 9 juli 1926, welke in het middel aangeduid zijn, schendt;

Om deze redenen :

en zonder dat er grond is om het eerste middel te onderzoeken,

Verbreekt de bestreden sententie, doch enkel zover zij een uitspraak geeft over de onderdelen van de eis die betrekking hebben op de aan 1 januari 1952 voorafgaande periode;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten ;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de Werkrechtscraad van Beroep te Bergen, kamer voor bedienden.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

15de Kamer. — 15 februari 1958.

Voorzitter : M. Schilling.

Raadsheren : MM. de Foy en Vander Haegen.

Advocaat-generaal : M. Blondeel.

Advocaten : Mrs Albert Raport (loco P.A. Franck) en K. Van Baarle.

Geldlening bij financieringsmaatschappij. — Verzekering tegen wanbetaling van de debiteur. — Verzekeraar pandnemer tot zekerheid van zijn toekomstige schuldvordering. — Bedrieglijke vervreemding van het pand door de debiteur.

Hij die geldt ontleent bij een financieringsmaatschappij kan op geldige wijze terzelfdertijd pand geven aan de verzekeraar die de financieringsmaatschappij verzekert tegen wanbetaling van haar debiteur. Dergelijke pandgeving dient te worden aangemerkt als een overeenkomst onder schorsende voorwaarde..

Bij wanbetaling door de debiteur kan de verzekeraar, die zijn verzekerde heeft betaald, zijn verhaal uitoefenen op het pand dat werd gegeven, vermits de pandgeving door vervulling van de schorsende voorwaarde, te weten de wanbetaling, terugwerkt tot op het tijdstip van de pandgeving.

De debiteur die zelfs vóór de wanbetaling de aan de verzekeraar in pand gegeven zaak vervreemdt, is schuldig aan bedrieglijke vervreemding van pand

en uit dien hoofde burgerlijk aansprakelijk tegenover de verzekeraar.

N.V. Assurances du Crédit, Burg. partij t/ V...

Gezien de beroepen ingediend op 23 oktober 1957, door de burgerlijke partij en op 25 dito door het Openbaar Ministerie, tegen het vonnis uitgesproken de 22 oktober 1957, door de Rechtbank van Eerste Aanleg van het arrondissement Antwerpen; dewelke, rechtdoende in correctionele zaken, verklaart dat de feiten niet voldoende bewezen zijn;

Spreekt betichte vrij en stelt hem buiten zaak zonder kosten.

Verklaart zich onbevoegd om te kennen over de eis der burgerlijke partij en verwijst haar tot de kosten van haar aanstelling.

Gezien het arrest gevelde door het Hof van Beroep te Brussel, de 5 december 1957, op tegenspraak jegens de betichte en bij verstek ten opzichte van de burgerlijke partij, hetwelk het bestreden vonnis bevestigt in al zijn beschikkingen en de kosten van beroep jegens de openbare partij ten laste van de Staat legt; laat ten laste van de burgerlijke partij haar eigen kosten van beroep.

Gezien het verzet van de burgerlijke partij tegen voormeld verstekarrest dd. 5 december 1957 bij exploit dd. 21 december 1957 betekend aan betichte en aan de Heer Procureur-Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel.

Gehoord het verslag gedaan door de heer raadsheer Vander Haegen,

Gehoord de burgerlijke partij in haar middelen, ontwikkeld door Mr Raport Albert

loco Mter P. A. Franck, advocaat;

Gelet op haar besluiten;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn eis :

Gehoord de betichte in zijn middelen van verdediging, ontwikkeld door Meester Van Baarle, advocaat, Gelet op zijn besluiten;

Overwegende dat het beroep van de burgerlijke partij regelmatig is naar vorm en tijd;

Overwegende dat het verzet tijdig en naar behoren is geschied; dat het bijgevolg ontvankelijk is;

Overwegende dat het verstek te wijten was aan eiseres in verzet;

Overwegende dat de echtelieden V... ter vrijwaring van een geldlening op 5 juni 1953, door hen bij de N.V. « Belfi » aangegaan, hun handelszaak in pand gegeven hebben ten gunste van « Les Assurances du Crédit » bij schriftelijke overeenkomst dd. 6 juni 1953 en op 9 juni 1953 te Antwerpen geregistreerd;

Overwegende dat door betichte wordt opgemerkt dat deze pandgeving waardeloos is, daar, op hogervermeld tijdstip, hij geen schuldenaar was van « Les Assurances du Crédit »;

Overwegende dat de pandgeving geldig kan worden aangegaan tot dekking van een toekomstige of eventuele schuldvordering en dat de pandgeving haar uitwerksels verkrijgt vanaf het tijdstip waarop de overeenkomst van pandgeving gesloten werd in geval van vervulling van de voorwaarde, overeenkomstig de algemene rechtsbeginselen in zake schorsende voorwaarde;

Overwegende dat uit de stukken, door de burgerlijke partij voorgebracht, blijkt dat zij op 19 april 1956 de N.V. « Belfi » betaalde en in haar rechten gesubrogeerd werd;

Overwegende dat betichte derhalve op 7 juli 1954 zonder recht over een gedeelte van de door hem in pand gegeven voorwerpen heeft beschikt;

Overwegende dat betichte zelf tijdens het onderzoek verklaard heeft: «Ik wist wel dat ik mijn handelsfonds niet mocht vervreemden vermits «Les Assurances du Crédit» hierop rechten bezat»;

Overwegende dat aan de hand van het vorenoverwogene blijkt dat betichte zich plichtig heeft gemaakt aan bedrieglijke vervreemding van pand;

Overwegende dat de vordering van de burgerlijke partij verantwoord voorkomt ten belope van 9.808 fr.;

Overwegende dat het verzet aan de nalatigheid van de burgerlijke partij te wijten is en deze laatste derhalve tot de kosten er van dient veroordeeld;

Om deze redenen :

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak, rechtdoende binnen de perken van het verzet;

Gezien artikel 8 der wet van 25 oktober 1919, gewijzigd door artikel 2 van het K.B. van 30 maart 1936;

Gezien artikel 24 der wet van 15 juni 1933;

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, alsook artikel 2LL, 187, 162, 194 van het Wetboek van Strafvordering, ter zitting door de heer Voorzitter aangeduid;

Ontvangt het verzet, en erop rechtdoende in de perken er van;

Doet het arrest waartegen verzet te niet doch enkel op burgerlijk gebied, en opnieuw rechtdoende;

Ontvangt het beroep en erop rechtdoende met eenparigheid van stemmen; verklaart het gegrond in de mate hiernabepaald;

Doet het vonnis waartegen beroep te niet in zover de eerste rechter zich onbevoegd verklaarde om over de eis van de burgerlijke partij te kennen;

Wijzigend,

Veroordeelt betichte om aan de burgerlijke partij te betalen de som van 9.808 fr. met de gerechtelijke interesten;

Verwijst betichte tot de kosten van beide aanleggen jegens de burgerlijke partij, behalve deze van verzet;

Verwijst de burgerlijke partij in deze laatste kosten;

Zegt dat de som van 9.808 fr. invorderbaar zal zijn bij lijfswang en bepaalt de duur er van op 8 dagen;

Verwijst de burgerlijke partij tot de kosten van verzet jegens de openbare partij, bedragende de som van 126 fr.

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 1 oktober 1957.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : MM. Soenen en Noest.

Advocaat-generaal : M. de Hoon.

Advocaten : Mrs Haus en D'Hondt.

Natuurlijk kind. — Vordering tot levensonderhoud tegen de beweerde verwekker. — Bevoegdheid van de minderjarige moeder. — Bloedonderzoek bevolen.

Wanneer de moeder van een natuurlijk kind minderjarig is, vermag zij toch alleen de in art. 340 B.W. bedoelde vordering in te stellen.

De aangesproken man kan door alle middelen het bewijs leveren, dat hij niet de verwekker is van het kind, o.a. door bloedonderzoek van de moeder, van het kind en van de aangesproken man (negatief bewijs, dat deze niet de verwekker is).

D'Hondt t/ Verhelle I. en Verhelle E.

Advies O.M.

Oorspronkelijk verweerder, D'Hondt, Gerard, heeft binnen de wettelijke termijn, in regelmatige vorm, en ontvankelijk beroep ingesteld tegen een vonnis op tegenspraak gewezen op 1 maart 1956 door de rechtbank van eerste aanleg te Brugge, vonnis waarbij appellant op grond van de artikelen 340 b., tot 340 f. B.W., veroordeeld werd tot betaling aan eerste geïntimeerde, zoals zij optreedt en handelt, van volgende bedragen.

1) 11.327 fr. wegens kosten van bevalling van 1ste geïntimeerde bij de geboorte, te Tielt, op 2 maart 1950, van haar natuurlijk erkend kind, Verhelle, Marie-Thérèse ;

2) 1.039 fr. wegens kosten van onderhoud gedurende vier weken te rekenen van haar bevalling ;

3) 5000 fr. wegens kosten van inrichting bij de verwachting van haar kind ;

4) ten titel van levensonderhoudsuitkering ten behoeve van bovengenoemd kind :

a) 18.000 fr per jaar van 3 maart 1956 tot 2 maart 1962 ;

b) 20.000 fr. per jaar van 3 maart 1962 tot 2 maart 1968 ;

5) 72.000 fr., zijnde de reeds vervullen termijnen van die onderhoudsuitkering.

* * *

I. Wat de ontvankelijkheid van de oorspronkelijke vordering betreft.

Eerste geïntimeerde, Verhelle, Isabelle, geboren zijnde op 25 mei 1932, was nog minderjarig toen de oorspronkelijke vordering ingesteld werd.

a) Ten opzichte van de gevorderde veroordeling tot betaling van geldsommen die haar persoonlijk ten goede moeten komen, diende zij daartoe te worden vertegenwoordigd door haar wettige vader en beheerder over haar goederen, tweede geïntimeerde, Verhelle, Eugène, wat dan ook geschied is.

b) Ten opzichte van de vordering tot betaling van de onderhoudsuitkering ten behoeve van het natuurlijk kind, bepaalt artikel 340 e. B.W. dat deze vordering aan het kind persoonlijk toekomt.

Waar evenwel, bij het instellen van deze vordering, het kind noodzakelijk minderjarig is, dient zij dan ook te worden ingesteld door de wettelijke vertegenwoordiger van dit kind, d.i., sedert de wet van 7 maart 1938, de persoon die over het natuurlijk kind wettelijk de voogdij uitoefent, dewelke, naar luid van artikel 396bis B.W. (artikel 3 W. v. 7 maart 1938) van rechtswege behoort aan de ouder die het natuurlijk kind erkend heeft, «in casu» de moeder, zoals zulks blijkt uit de geboortakte van het kind.

Ingeval nu de moeder-wettige voogdes, zoals in onderhavig geval, ook minderjarig was op het ogenblik waarop deze vordering werd ingesteld, heeft zij, luidens de heersende rechtsleer en rechtspraak hoedanigheid om gans alleen, uit naam van het kind en «qualitate qua», de vordering uit te oefenen, zodat zij daartoe niet behoeft door haar eigen wettelijk beheerder over haar eigen goederen te worden vertegenwoordigd, nl. haar wettige vader, die geen enkele macht over het onwettig kind van zijn minderjarige dochter uitoefent, en dienvoegens niet bevoegd is om de persoonlijke vordering aan het kind geschonken door artikel 340 b. B.W. in te stellen (Zie : De Page, B.I. n^{rs} 1171 en 1213, blz. 1204, kleine tekst, en de argumentering af te leiden uit de beweegredenen van het arrest van het Hof van

Cassatie, 10 december 1931; Pas. 1932-I-4; B.J. 1932, kol. 107 en de opmerkingen ondertekend L.S.; Van Lennep, « Belgisch Burgerlijk Procesrecht », B. III, blz. 118, n° 74).

Alleen ingeval de minderjarige moeder de voogdij niet mocht uitoefenen, wat in zake uit geen enkel stuk blijkt, zou zij daartoe geen hoedanigheid hebben, en in dergelijk geval — doch ook enkel in dit geval — moeten vertegenwoordigd zijn door haar eigen wettige vertegenwoordiger.

In de onderhavige zaak, werd het inleidend dagvaardingsexploot van 26 februari 1953 betekend op verzoek van Verhelle, Isabelle..., « deels in eigen naam en deels vertegenwoordigd door haar vader, wettige beheerder, Eugène Verhellen, enz... », waaruit appellant besluit tot de niet-ontvankelijkheid van de vordering tot betaling van onderhoudsuitkering voor het natuurlijk kind, omdat de moeder niet uitdrukkelijk heeft aangestipt dat zij de vordering instelde uit naam van haar natuurlijk erkend kind, in haar hoedanigheid van moeder-wettige voogdes en beheerder over de goederen van dit kind.

Dat de hoedanigheid waarin eerste geïntimeerde optrad, in dit exploot van rechtsingang, in gebrekkige bewoordingen werd uitgedrukt of weergegeven, kan bezwaarlijk betwist worden. Hoofdzaak is echter te weten of, op grond van loutere bewoordingen, appellant zich zou hebben kunnen vergissen omtrent de werkelijke hoedanigheid waarin eerste geïntimeerde van hem de betaling van een onderhoudsuitkering vorderde.

Wij menen dat, op grond van de volledige inhoud van dit deurwaardersexploot zelf, en van de hiermede samen betekende stukken die met het eigenlijk exploot van rechtsgeding een geheel uitmaken, appellant wel integendeel, en van meetaf, geen de minste twijfel kon opperen omtrent bedoelde hoedanigheid.

Inderdaad, uit dit exploot, en meer bepaald uit het beschikkend gedeelte er van, blijkt reeds duidelijk dat eerste geïntimeerde de onderhoudsuitkering vorderde niet voor zichzelf, doch wel voor het kind.

Bovendien werd aan appellant, samen met de inleidende dagvaarding, betekening gegeven van het verzoekschrift door geïntimeerde en door haar vader bij de Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brugge ingediend, alsmede van het bevelschrift door deze magistraat verleend: beide stukken vermelden duidelijk in welke hoedanigheid beide oorspronkelijke aanleggende partijen optreden: de eerste « in haar » hoedanigheid van moeder, wettige vertegenwoordigster van haar kind Verhelle, Marie-Thérèse, de » vader van deze moeder, « handelende als wettelijke » beheerder der goederen van zijn minderjarige dochter, eerste geïntimeerde... ».

Het wil ons voorkomen dat, ondanks deze vaststellingen, de vordering van eerste geïntimeerde betreffende de betaling van de onderhoudsuitkering niet ontvankelijk verklaren, omdat appellant onwetend zou zijn, of twijfel kon hebben nopens de werkelijke hoedanigheid waarin de toenmaals minderjarige moeder in dat verband optrad, de uitdrukking ware van een louter formalisme, dat in zake tot het onoverkomelijke gevolg zou leiden dat, moest de stelling van appellant worden bijgetreden, het kind, thans en voor de toekomst, definitief beroofd zou worden van de mogelijkheid zijn principieel recht op onderhoudsuitkering tegen appellant, als zobeweerd waarschijnlijke vader aangesproken, nog uit te oefenen, vermits dergelijke vordering thans vervallen is door het verstrijken van de termijn van drie jaar voorzien bij artikel 340 e. B.W.

Naar ons oordeel, behoort het dan ook dit overdre-

ven formalisme te verzaken en tot de afwijzing van de door appellant opgeworpen exceptie van niet ontvankelijkheid te concluderen.

II. Wat de grond van de zaak betreft.

Waar, op grond van het veroordelingsvonnis, gewezen door de correctionele rechtbank te Brugge op 27 februari 1951, en bevestigd bij arrest van het Hof van beroep te Gent dd. 20 juni 1952, gerechtelijk vaststaat dat appellant en eerste geïntimeerde op openbare plaatsen zedenschennis hebben gepleegd, o.m. gedurende het wettelijk tijdperk van de conceptie, doch bij uitsluiting van het feit gepleegd op 1 juni 1949, heeft, in dat verband, de eerste rechter uit het gerechtelijk opsporingsonderzoek op nauwkeurige wijze bepaalde gegevens uitgestippeld, waaruit hij tot de geregelde en algemeen bekende aard van sexuele gemeenschap tussen appellant en eerste geïntimeerde, gedurende het wettelijk tijdperk der bevruchting, naar ons oordeel heeft kunnen besluiten. Inderdaad, uit de samenloop en het onderling verband van deze gegevens kan redelijk aanvaard worden dat er, gedurende het wettelijk tijdperk der bevruchting, tussen bedoelde man en vernoemd meisje, op geregelde en voldoende alom bekende wijze, betrekkingen hebben bestaan van zulkdanige aard dat zij, naar de gesteldheid van de menselijke natuur, ongetwijfeld op vleselijke gemeenschap hebben moeten uitlopen (cfr. aldus: Gent, 14 mei 1949, R.W. 1949/50, kol. 447; vergel.: Chambéry, 3 november 1952, J.T. 1953, 428).

Er dient immers amper te worden herinnerd aan de menselijke en redelijke interpretatie die, door een wel gevestigde rechtspraak, van het door de wet bedoelde bewijs van de « geregelde en algemeen bekende vleselijke gemeenschap » gegeven werd, in verband met de schier onoverkomelijke moeilijkheden die voor de aanleggende partij doorgaans zouden rijzen, moest van dergelijke gemeenschap het leveren van een rechtstreeks bewijs vereist worden (Zie o.m. Ulrix, « L'action alimentaire des enfants naturels », n° 33 en 34, blz. 22, en n° 42, blz. 28).

Trouwens, in onderhavig geval, kan worden vastgesteld dat appellant aan Dr. Van de Walle, uit Tielt, toegegeven heeft, gedurende het tijdperk der bevruchting, met eerste geïntimeerde driemaal geslachtsbetrekkingen te hebben onderhouden, en dat hij gedurende het opsporingsonderzoek eveneens toegaf zeven tot tienmaal met dit meisje te zijn uitgegaan, en zulks niet altijd op niet afgelegen plaatsen, vermits getuige Van Eeghem, Marie, appellant en het meisje op zekere dag, gedurende de zomermaanden 1949, in de afgelegen Diksmuide Boterweg te Tielt heeft gevolgd, en ze aldaar heeft aangetroffen « tegenaan de ingangspoort van het huis Impe » in een houding die nopens de aard van hun verkeer op dit ogenblik geen twijfel laat.

Zo er aldus m.i. voldoende en samenlopende vermoedens van een geregelde en alom bekende vleselijke gemeenschap, gedurende het wettelijk tijdperk der bevruchting, in zake bestaan, blijken evenwel sommige tegenstrijdigheden en wijzigingen in de verklaringen afgelegd door het meisje gedurende het onderzoek alsook haar lichtzinnig gedrag, waardoor de mogelijkheid bestaat dat een ander man de verwekker zou kunnen zijn van het kind, het nut en de gepastheid te rechtvaardigen om op het aanbod van negatief bewijs van appellant in te gaan.

Appellant concludeert inderdaad, in ondergeschikte orde, tot een bloedonderzoek van hem zelf, van geïntimeerde en van het kind, en geïntimeerde heeft door

middel van een eigenhandig ondertekende schriftelijke verklaring, zowel uit eigen naam, als uit naam van het kind, haar akkoord dienaangaande betuigd. Het bewijs dat de aangesproken man niet de verwekker is van het kind kan door alle middelen geleverd worden. de wet stelt geen beperking. De ontleding van het bloed en de vergelijking van de bloedgroepen kunnen, in de huidige stand van de wetenschap, wel geen positief bewijs leveren nopens de vraag wie de verwekker is van het kind, doch wel het negatief bewijs dat een bepaalde man niet de verwekker is (Zie o.m. in dat verband: F. Van Hoorebeke, « L'évolution du problème de la recherche de la paternité », R.D.P. 1947/1948, blz. 639 tot 653; P. Graulich, « Progrès scientifique et preuve de la paternité », Rev. Dr. Intern. et Dr. Comparé, 1954, blz. 86 tot 97; Luik, 24 juni 1948, Pas. 1948-II-95; Cass. fr., 25 juli 1949, J.T. 1949, 445 en de noot van Charles Van Reepinghen; Gent, 19 oktober 1949, R.W. 1949/50, kol. 582 en advies van de heer advocaat-generaal Van Houdt; Rb. Brussel, 13 mei 1950, Rev. Not. 1953, 66; Rb. Brussel, 2 juni 1951, J.T. 1951, 616; Brussel, 5 december 1951, Pas. 1952-II-76; Gent (1ste K.), 3 maart 1956, in zake Serpieters, Roger t/ Janssens, Marie-José (niet gepubliceerd).

Wij menen dan ook dat, op grond van bovenbedoelde vaststellingen, dit bloedonderzoek als dienend en gepast kan voorkomen, vooraleer de zaak ten gronde te beslechten.

In dat verband zouden wij nog enkel de volgende verzoeken aan het Hof in overweging wensen over te leggen:

1) Gelet op de staat van behoefte van geïntimeerden, die in eerste aanleg de gunst van de gerechtelijke bijstand hebben genoten, dient te worden vermeden dat ze zouden blootgesteld worden aan het risico van een langdurig en zelfs eindeloos aanslepen van het onderhavige geding — dan wanneer het om levensonderhoud gaat — omdat geïntimeerden moeilijk, of misschien niet, de nodige voorafgaande provisie aan de aangestelde deskundigen zouden kunnen uitbetalen.

Daarom zou het, naar ons oordeel, wenselijk zijn, zoals de eerste Kamer van uw Hof zulks deed in bovenvermeld geval Serpieters t/Janssens, te bepalen dat appellant er toe zal gehouden zijn de geëiste provisie aan de deskundige te storten, en zulks binnen een wel bepaalde termijn.

2) Gelet op het niet denkbeeldig gevaar voor onderschuiving van personen bij het bloedonderzoek door de deskundige (die geen van partijen zal kennen), ware het m.i. gepast in diens opdracht te bepalen dat, vooraleer tot het opnemen der bloedstalen over te gaan, hij ertoe zal gehouden zijn zich van de eenzelve van appellant en van eerste geïntimeerde zorgvuldig te vergewissen, volgens hun identiteitskaart, het nummer ervan, en de foto die er op is aangebracht.

(w.g.) J. Matthijs.

Arrest

Gehoord de partijen in hun middelen en besluiten:

Gezien de stukken, o.m. de grosse van het bestreden vonnis, op 1 maart 1956 gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Brugge;

Overwegende dat het hoofdzakelijk alsmede het incidenteel beroep regelmatig zijn naar tijd en vorm;

Tussenkoms van Eugene Verhelle en herneming van het geding:

Overwegende dat, hangende het geding vóór de eerste rechter, Isabelle Verhelle meerderjarig is geworden, zodat zij van dan af door haar vader niet meer behoefde vertegenwoordigd te worden wat betreft de schadevergoeding, die zij voor eigen rekening ingesteld had; dat,

zo zij sindsdien nagelaten heeft in dit opzicht het geding uitdrukkelijk te hervatten, zulks toch niet noodzakelijk vereist was en overigens uit de inhoud van de door haar in beroep genomen conclusies impliciet af te leiden is;

Overwegende anderzijds dat, blijkbaar bij vergissing, Eugène Verhelle samen met zijn dochter Isabelle vóór het Hof in éénzelfde zin heeft geconcludeerd; dat, waar hij in zijn hoedanigheid van wettelijke beheerder der goederen van Isabelle Verhelle aan het onderwerpelijk proces volkomen vreemd is geworden, hij thans en van nu af aan buiten zake dient gesteld;

Ontvankelijkheid van de vordering:

Overwegende dat Isabelle Verhelle verkeerdelijk voorhoudt dat de appellant niet vermag nu, tot staving van de niet-ontvankelijkheid welke hij in eerste aanleg had opgeworpen, nieuwe beweegredenen in te roepen; dat het immers, overeenkomstig artikel 464 Wb.B.Rv., de oorspronkelijke verweerder steeds is toegelaten in graad van beroep andere verdedigingsmiddelen te doen gelden;

Overwegende dat, aan de hand van het uittreksel der geboorte-akte van Marie-Thérèse Verhelle, als vaststaande moet worden beschouwd dat zij door haar natuurlijke moeder erkend werd, in dier voege dat deze laatste wél degelijk de voogdij over haar uitoefent en mitsdien voor haar in rechten mag treden;

Overwegende dat doorgaans aangenomen wordt dat, spijs haar minderjarigheid, de natuurlijke moeder bij machte is alleen de vordering voorzien bij artikel 340 b. B.W. te bewerkstelligen;

Overwegende weliswaar dat de verzoeksformule van het inleidend exploit op vrij gebrekkige wijze opgesteld werd; dat het nochtans geen twijfel lijdt dat Isabelle Verhelle niet alleen in eigen naam van haar natuurlijke dochter Marie-Thérèse, zoals trouwens expliciet vermeld in haar voorafgaand request d.d. 4 februari 1953, waarvan een afschrift tegelijk met de dagvaarding op 7 februari 1953 aan de appellant betekend werd; dat bovendien, naar luid van het beschikkend gedeelte van de dagvaarding zelf, Isabelle Verhelle betaling van onderhoudsgeld vroeg ten bate van haar minderjarige dochter Marie-Thérèse, wat vanzelfsprekend haar hoedanigheid van voogdes en wettelijke vertegenwoordigster van laatstgenoemde insloot;

Overwegende voor het overige dat de vordering binnen de termijnen bedongen bij artikel 340 e. vóór de Rechtbank aanhangig werd gemaakt;

Overwegende derhalve dat de eis uit alle oogpunten en in zijn verscheidene onderdelen ontvankelijk is;

Preliminaire onderzoeksmaatregel:

Overwegende dat de appellant subsidiair aanbiedt te bewijzen dat hij de vader niet kan zijn van Marie-Thérèse Verhelle, nl. door een verificatie van de bloedgroepen, tot dewelke het kind, de moeder en hijzelf behoren; dat Isabelle Verhelle hierin formeel toestemt;

Overwegende dat de beweerdde vader, volgens artikel 340 d. B.W., allerhande bewijsmiddelen mag aanwenden om aan te tonen dat hij de vader niet is van het kind, waarvan het vaderschap hem toegeschreven wordt;

Overwegende dat, in acht genomen de gebeurlijke toereikendheid van deze negatieve bewijsvoering, het geraden voorkomt, vooraleer tot de beoordeling van de door Isabelle Verhelle ten laste van de appellant aangehaalde handelingen over te gaan, de gevraagde expertise te bevelen;

Om deze redenen:

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935,
Gehoord de heer Matthys, advocaat-generaal..., in zijn
eensluidend advies,

Alle andere conclusies van de hand wijzende,

Ontvangt het hoofdzakelijk en het incidenteel beroep ;
Houdt het geding voor rechtsgeldig hervat door Isa-
belle Verhelle, in zoverre het de vergoedingen beoogt,
welke door haar voor eigen rekening opgevorderd wor-
den ;

Stelt Eugène Verhelle q.q. buiten zaken zonder kos-
ten ;

Bevestigt het aangevochten vonnis wat aangaat de
ontvankelijkverklaring van de vordering door Isabelle
Verhelle ingesteld in naam van haar natuurlijke dochter
Marie-Thérèse ;

En, alvorens omtrent de gegrondheid van de diverse
aanspraken van Isabelle Verhelle te beslissen, benoemt
tot deskundige de heer Dr. Frans De Potter, Oude
Houtlei, 90, te Gent, met opdracht het bloed van Marie-
Thérèse Verhelle, van Isabelle Verhelle en van Gérard
D'Hondt te ontleiden en te vergelijken, de bloedgroepen
aan te duiden, tot dewelke deze drie personen behoren,
en, in het licht van de aldus gedane vaststellingen, te
zeggen of Gérard D'Hondt het kind Marie-Thérèse Ver-
helle heeft kunnen verwekken ofwel, bij voorkomend
geval, of dergelijke mogelijkheid volstrekt uitgesloten
is ;

Bepaalt dat voornoemde deskundige zich door mid-
del van de gepaste bewijsstukken van de eenzelveheid
der belanghebbenden zorgvuldig verzekeren zal ;

Reserveert de kosten van beide instanties, met dien
verstande echter dat deze van het deskundig onderzoek
door de appellant zullen worden verschoten en uiterlijk
binnen de maand na de onderhavige uitspraak aan de
expert zullen gestort worden.

HOF VAN BEROEP TE GENT

6e Kamer. — 14 mei 1957.

Voorzitter : M. Van Malleghem.

Raadsheren : MM. Santenaire en Noest.

Advocaat-generaal : M. Ely.

**Wegverkeer. — Aansprakelijkheid voor de schadelijke
gevolgen van een verkeersongeval, dat zich heeft
voorgedaan gedurende een demonstratierit van een
sportwagen.**

*Wanneer een passagier vrijwillig en bewust plaats
heeft genomen in een motorrijtuig om een demon-
stratierit mede te maken, wetende, dat de wagen
— een sportwagen —, blijkens de publiciteit gemak-
kelijk een snelheid van 170 km per uur kan halen,
mag daaruit niet worden afgeleid, dat de demon-
stratierit bestemd was om al de mogelijkheden van
het motorrijtuig te doen kennen en met inbegrip van
alle mogelijke roekeloosheden, vermetelheden en
waaghalzerij.*

*Zedelijke schade is noch principieel mogelijk, noch
principieel onmogelijk; of zij aanwezig is moet in
elk voorkomend geval in feite worden beoordeeld.*

O.M., Caïphas, Vincart en Belgische Staat
(minister van openbare werken) b.p.
t/ Winters en N.V. Sogida.

Overwegende dat Winters als verdachte, de N.V.
Sogida als burgerlijk aansprakelijke, Caïphas Jean-

Edmond, Caïphas Jean en Vincart Simonne, als bur-
gerlijke partijen en het Openbaar Ministerie tijdig
en regelmatig in beroep zijn gekomen;

Overwegende dat Caïphas Jean-Edmond vrij, ge-
wild en bewust plaats nam in het motorvoertuig be-
stuurd door de beklagde om een demonstratierit
mede te maken, wetende dat het ging om een wagen
van het merk « Austin Healy », sportwagen genoemd,
die, te oordelen naar de publiciteit, gemakkelijk een
snelheid van 170 kilometer per uur kan ontwikkelen;
dat hij ook wist dat hij zich aan een demonstrateur toe-
vertrouwde en metterdaad voorzien kon dat de
demonstratierit geen wandeling per auto zou zijn,
maar integendeel een rit tijdens dewelke de verdachte
de mogelijkheden van de wagen zou doen blijken;

Overwegende dat daaruit echter niet mag besloten
worden dat de demonstratierit bestemd was om al de
mogelijkheden van het voertuig te doen kennen, alle
mogelijke roekeloosheden, vermetelheden en waag-
halzerij inbegrepen; dat het anderzijds ter zake niet
bewezen is dat Caïphas Jean-Edmond enige zo ver-
gaande bedoeling zou uitgedrukt hebben;

Overwegende dat het eveneens niet bewezen is dat
Caïphas Jean aan zijn zoon Jean-Edmond zou ver-
boden hebben « zelf » met die wagen uit te rijden;
dat door eerstgenoemde hoogstens verboden werd die
wagen « zelf te sturen », waaruit in hoofde van
Caïphas Jean en Jean-Edmond het inzicht blijkt :
1) de gevaren van het zelf sturen te vermijden, en
2) het medereizen derwijze te verwezenlijken dat de
demonstratierit, wegens de ervaring van de ver-
dachte, zonder risico zou medegemaakt worden;

Overwegende dat, zo men aannemen kan dat het een
sport- of koerswagen kan genoemd worden die, net
zoals om het even welk rijtuig, tot zijn topsnelheid
toe kan aangewend worden « pour la vitesse pure »,
het motorvoertuig ter zake niet uitsluitend daartoe
was bestemd, maar ook, en hoofdzakelijk, was ge-
bouwd om in het openbaar verkeer met weliswaar
hoge, maar niettemin normale snelheden gebruikt te
worden; dat immers heden ten dage allerzijds bij
voorbeeld autosnelwegen speciaal zijn ingericht met
de bewuste en gewilde bedoeling het openbaar verkeer
met hoge snelheidsmiddelen toe te laten, zodat dan
heel normaal motorvoertuigen worden gebouwd, waar-
van de topsnelheid hoog genoeg staat om de geoor-
loofde en hoge snelheidsmiddelen van het heden-
daags openbaar motorvoertuigverkeer te kunnen
presteren-waar-toegelaten, met de gepaste krachtvoor-
raad, zonder last, zonder voorbarige sleet en zonder
bestendig de maximumsnelheden te moeten aan-
wenden;

Overwegende dat het feit dat Caïphas Jean-Edmond,
zo bewust, in het zo beschreven voertuig van de ver-
dachte en met het oog op een demonstratierit heeft
plaats genomen, dan niet kan volstaan om te mogen
beweren dat hij zou bedoeld, gewild of verwacht heb-
ben, sport-, competitie-, wedren- of loutere snelheids-
prestaties mede te maken, laat staan roekeloze en
onverantwoorde rijbewegingen zoals het opdrijven, in
een dubbele rijbaanbocht, van een reeds te hoge snel-
heid om tot een wel bedoelde, gewilde en zogenaamd
gecontroleerde derapage van het voertuig te komen,
wat de verdachte niettemin gedaan heeft op een
« ongeschikte » plaats, wat hij gedaan heeft met
Caïphas Jean-Edmond als « passagier », wat hij noch-
tans had kunnen uitvoeren op een « geschikte » baan,
wat hij had kunnen uitvoeren met Caïphas Jean-
Edmond als « toeschouwer » en « zonder passagier »,
wat hij gedaan heeft om zijn passagier te overbluf-
fen, en waardoor hij ten slotte aantonen wilde, niet

tot hoe ver het voertuig kan gebruikt worden, echter wel hoe en in welke mate het voertuig in het openbaar kan misbruikt worden;

Overwegende dat het bijgevolg, waar andere gronden daartoe ontbreken, ongeoorloofd en ongegrond zou voorkomen ter zake aan te nemen dat Caïphas Jean-Edmond dergelijke vermetelheden vanwege de verdachte stilzwijgend zou gevraagd, verwacht, gewenst of gewild hebben; dat het integendeel bewezen is dat de verdachte met te sturen zoals hij het in oorzake-lijk verband met het ongeval heeft gedaan, ruimschoots de uiterste perken is te buiten gegaan van de voor Caïphas Jean-Edmond voorziene uitvoeringsmodaliteiten van de demonstratierit; dat het deswege niet bewezen is dat de passagier Caïphas enig risico zou aanvaard hebben in de foutieve manier van sturen, waardoor de verdachte het ongeval heeft veroorzaakt, zodat deze passagier, in verband met het ongeval en de gevolgen ervan niet blijkt enige fout, onvoorzichtigheid of roekeloosheid aan de dag gelegd te hebben, ook geen andere dan deze die de verdachte hem aanwrijven wil; dat bijgevolg met de eerste rechter dient aangenomen dat geen enkele schuld aan het ongeval of aan de schadelijke gevolgen ervan in hoofde van Caïphas Jean-Edmond te weerhouden is;

Overwegende dat het ter zake niet vereist voorkomt drie geneesheren als deskundige aan te stellen; dat het advies van één deskundige geneesheer in de huidige staat van zaken blijkt te zullen volstaan en minder grievende kosten kan medebrengen voor de verdachte en de burgerlijke partijen; dat de belanghebbende burgerlijke partijen zich daartegen niet verzetten;

Overwegende dat de toekenning van een provisionele schadevergoeding voor zedelijke schade aan de burgerlijke partijen Caïphas Jean en Vincart Simonne voorbarig voorkomt; dat dergelijke schade noch principieel mogelijk noch principieel onmogelijk is; dat zij in feite dient beoordeeld; dat het staan en het bedrag van dergelijke zedelijke schade ter zake zal moeten beoordeeld worden aan de hand van de gegevens die het voorgeschreven deskundig onderzoek op de persoon van Caïphas Jean-Edmond zal opleveren;

Overwegende dat de Belgische Staat geen gerechtelijke Interessen heeft opgevorderd, dat er dan ook geen dienen toegekend;

Overwegende dat het aangevochte vonnis in terminis aan Caïphas Jean schadevergoedingen toekent, die aan Caïphas Jean-Edmond toekomen, en aan Caïphas Jean-Edmond een schadevergoeding die, ware zij niet voorbarig beoordeeld, aan Caïphas Jean had moeten toegekend worden; dat dit een loutere materiële vergissing is die veroorzaakt werd door de gelijkenis van de voornamen, terwijl het geen twijfel lijdt noch betwistbaar is dat de eerste rechter het omgekeerde heeft bedoeld;

dat deze vergissing dient recht gezet;

Overwegende voor het overige de niet strijdige motieven van de eerste rechter;

Overwegende dat de telastleggingen bijgevolg alhier lasten de verdachte bewezen zijn gebleven zoals ze door de eerste rechter voor bewezen werden aangenomen en beoordeeld; dat de deswege door de eerste rechter uitgesproken straf als een gepaste, rechtmatige en te behouden sanctie voorkomt; dat echter het verlenen van de gunst van de voorwaardelijkheid ongepast voorkomt;

Overwegende dat de eerste rechter oordeelkundig heeft beslist nopens de vorderingen van de burgerlijke partijen Caïphas Jean-Edmond, en de Belgische

Staat, en de door hem toegekende schadevergoedingen rechtmatig heeft beraamd;

Overwegende dat de eerste rechter eveneens als grond heeft aangenomen dat de N.V. Sogida burgerlijk aansprakelijk is voor de verdachte, die het schadeveroorzakende misdrijf pleegde in de ambtsbezigheden waartoe deze vennootschap hem als aangestelde had aangewend;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

1e kamer — 14 november 1957.

Voorzitter : M. De Necker.

Rechters : MM. Moerenhout en De Buck.

Advocaten : Mrs. Denijs en Van Gheluwe.

Aanneming van werk. — Rechtstreekse vordering van de werklieden van de aannemer tegen de aanbesteder (artikel 1798 B.W.). — Faillissement van de aannemer.

Uit de tekst van artikel 1798 B.W. moet worden afgeleid, dat de aldaar bedoelde werklieden tegen de aanbesteder een rechtstreekse vordering hebben binnen de in het artikel gestelde perken, ofschoon geen rechtsbetrekking bestaat tussen de aanbesteder en de werklieden in dienst van de aannemer, met wie de aanbesteder gecontracteerd heeft voor het zetten van het gebouw.

Deze wettelijke bepaling zou inderdaad overbodig zijn in verband met het algemeen beginsel van artikel 1166 B.W., indien zij enkel zou betekenen, dat de werklieden tegen de aanbesteder « jure debitoris » de vordering van de aannemer in zijn naam mogen uitoefenen en niet « jure proprio » door een rechtstreekse vordering de betaling van hun loon mogen eisen.

Het instellen door de werklieden van de hun tegen de aanbesteder toegekende rechtstreekse vordering onttrekt de schuldvordering van de aannemer tegen de aanbesteder aan het vermogen van de aannemer.

De werklieden hebben een uitsluitend recht op de opbrengst van hun vordering en komen niet in samenloop met de andere schuldeisers van hun schuldenaar, de aannemer.

In geval van faillissement van de aannemer mogen de werklieden hun tegen de aanbesteder gerichte rechtstreekse vordering voortzetten zonder hun vordering in het faillissement te moeten indienen.

De werklieden, die hun loonsvordering in het faillissement van de aannemer hebben ingediend, blijven niettemin gerechtigd hun rechtstreekse actie uit te oefenen tegen de aanbesteder.

Denijs t/ Peers.

Overwegende dat partij Denys beroep instelt tegen een vonnis, gewezen bij verstek, dd. 19 december 1956, door de rechtbank van vrede van het eerste kanton Kortrijk, betekend op 6 juni 1957, bij exploit van deurwaarder Walter Honoré, te Kortrijk, en waarbij beroeper veroordeeld werd tot de betaling van de som van 3.528 frank loon, verdiend door oorspronkelijke eiser, geïntimeerde Peers, als werkmans, gebezigd bij het oprichten van geïntimeerdes' gebouw;

Overwegende dat het beroep, betekend op 12 juni

1957, tijdig werd ingesteld; dat het regelmatig is in de vorm en dat een uitgifte van het aangevochten vonnis in de bundel berust;

Overwegende dat de P.V.B.A. bouwondernemingen Duyck Gebroeders, met maatschappelijke zetel te Harelbeke, een woning voor beroeper heeft gebouwd;

Overwegende dat geïntimeerde beweert dat hij werkmans was als metsers bij de P.V.B.A. en als werkmans in dienst van de P.V.B.A. deel nam aan deze werken;

Overwegende dat hij beweert dat, uit hoofde van die prestaties, hem nog een loon verschuldigd is van 3.528 fr. zijnde van 11.6.1956 tot 16.6.1956, van 18.6.1956 tot 23.6.1956, van 25.6.1956 tot 30.6.1956 en van 2.7.1956 tot 7.7.1956, voor een totaal bedrag van 3.528 frank;

Overwegende dat bij vonnis van de rechtbank van Koophandel te Kortrijk, dd. 29 september 1956, geïntimeerdes' werkgever P.V.B.A. Duyck, gebroeders, in failliet werd verklaard;

Overwegende dat beroeper op 16 oktober 1956, zijn schuldvordering in de failliet heeft ingediend;

Dat niet blijkt uit het P.V. van onderzoek naar de echtheid der schuldvorderingen, dd. 22 november 1956, dat deze schuldvordering door de curator werd aanvaard, daar op het afschrift van het P.V. voorgelegd aan de rechtbank, de naam van geïntimeerde niet voorkomt;

Overwegende dat beroeper de gegrondheid van de oorspronkelijke eis in rechte en in feite betwist; in rechte, om reden dat vanaf het ogenblik der faillietverklaring, elke schuldenaar van gefailleerde, alleen nog geldig kan betalen aan de curator van het faillissement opdat het actief, zoals wettelijk voorgeschreven, dan aan de massa van de schuldeisers van het faillissement zou ten goede komen en onder hen zou worden verdeeld, na aftrek van de schulden, in verhouding van hun respectievelijke rechten in de failliet; in feite, om reden, dat, zo geïntimeerde een tegoed heeft voor verdiende lonen op zijn gefailleerde werkgever, het tot nu toe niet bewezen is, dat het gevorderd bedrag het loon vertegenwoordigt voor het gepresteerd werk aan de bouw van beroeper;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis gesteund was op artikel 1798 B.Wb.;

Overwegende dat luidens deze wettelijke bepaling, de werklieden gebezigd bij het oprichten van een gebouw of andere werken, die bij aanneming werden uitgevoerd, tegen deze persoon voor wie de werken gedaan werden, geen vordering hebben, dan tot het bedrag dat hij de aannemer schuldig is op het ogenblik waarop hun vordering wordt ingesteld;

Overwegende dat uit deze tekst moet worden afgeleid, dat deze werklieden tegen de bouwheer, een rechtstreekse vordering bezitten, binnen door artikel 1798 B.Wb. gestelde perken, niettegenstaande er geen rechtbank bestaat tussen de bouwheer en de werklieden ten dienste van de aannemer met wie de bouwheer gecontracteerd heeft voor het optrekken van het gebouw (De Page : Dr. Civ. T. IV, bl. 931; Kluyskens : Burg. Recht, T. IV, Contracten, bl. 498; Baudry-Lacantinerie : Burg. Recht, T. II, bl. 557; Planiol : Burg. Recht, bl. 669; Colin et Capitant : Burg. Recht, T. II, bl. 643; Jossierand : Burg. Recht, T. II, bl. 770);

Dat inderdaad deze wettelijke beschikking nutteloos zou zijn, in aanwezigheid van het algemeen beginsel van artikel 1166 B.W., moest zij enkel beduiden dat de werklieden tegen de bouwheer « jure debitoris » de vordering van de aannemer, in zijn naam, mogen uitoefenen, en niet « jure proprio » op grond van een rechtstreekse vordering in betaling van hun salaris mogen handelen;

Overwegende dat hierdoor geen voorrecht toegekend wordt aan de werklieden, dit is een recht, spruitende uit de aard zelf van de schuldvordering en aan de schuldeiser voorrang verleent, maar enkel een rechtstreekse vordering wordt verleend tegenover de eigenaar, ten belope van hetgeen hij aan de aannemer nog verschuldigd is en voor betaling van het loon verdiend door het aan de bouw uitgevoerd werk (Beltjens : Encyclop. du Dr. Civ. T. V, artikel 1798, bl. 568);

Overwegende dat de vonnissen terugwerken ten dage van de inleiding der rechtsvordering;

Overwegende dat het instellen door de werklieden van de rechtstreekse actie hun toegekend tegen de bouwheer, de schuldvordering van de aannemer op de bouwheer, aan zijn patrimonium onttrekt (Daloz : Code civil annoté, artikel 1798, bl. 702);

Overwegende dat dit uitwissel bekomen wordt, zolang de bouwheer schuldenaar van de aannemer blijft en in de maat van de schuld;

Overwegende dat de rechtstreekse rechtsvordering van de werklieden, de verworven rechten van derden niet benadeelt (Daloz : Code civil annoté, artikel 1789, bl. 702, n° 43);

Dat derhalve de betalingen voor het instellen van de vordering, ter goede trouw door de bouwheer gedaan aan de aannemer, rechtsgeding blijven, de overdrachten van schuldvordering hoeven geëerbiedigd te worden, alsook de van waarde verklaarde beslagen en verzetten;

Overwegende dat de werklieden die zich kunnen beroepen op artikel 1798 B.Wb. twee schuldenaars hebben, de aannemer en de eigenaar van het gebouw, tegen dewelke zij mogen een geding inspannen, hetzij gelijktijdig en samen, hetzij afzonderlijk (Bormans : Répert. des constructions, n° 2353);

Overwegende dat zij een uitsluitend recht hebben op de opbrengst van hun vordering en niet in samenloop met de andere schuldeisers van hun schuldenaar, de aannemer (Beltjens Encyclop. Dr. Civ. T. V, bl. 568; artikel 1798, n° 1);

Overwegende dat, daar de werklieden « jure proprio » de rechtsvordering inspannen tegen de eigenaar van het gebouw en niet de « actio obliqua » uit hoofde van de aannemer uitoefenen, zij, in geval van faillissement van de aannemer, de vordering gericht tegen de bouwheer mogen voortzetten, zonder hun schuldvordering te moeten verklaren in de failliet (Pand. Belg. Entrepreneur d'ouvrages, n° 399; Daloz : Code Civil annoté, T. II, artikel 1788, bl. 702, n° 32) (Besançon : 16 juni 1863; Dal. Pér. 1863, II, bl. 103);

Dat, daar de werklieden een rechtstreekse vordering bezitten tegen de eigenaar of bouwheer, deze laatste hun betaling niet mag weigeren, ook niet in geval van faillissement, daar de werklieden niet in samenloop komen met de schuldeisers van de aannemer, voor de prijs van de werken van het gebouw waaraan zij gebezigd werden (Daloz : Code Civ. annoté T. II bl. 702, artikel 1798, n° 37; Rechtb. Seine, 31 augustus 1866, Dal. Pér. 1871, V. bl. 250);

Overwegende dat de werklieden die hun schuldvordering wegens dagloon ingediend hebben in de failliet, niettemin gerechtigd zijn de rechtstreekse actie nog uit te oefenen tegen de bouwheer; dat zij twee verschillende schuldenaars hebben (Daloz : Code Civ. annoté, II, artikel 1798, bl. 702, n° 33; Beltjens : Encycl. Dr. Civ. T. V, artikel 1798, bl. 569, n° 13; Rechtb. Parijs, 17 augustus 1863, D.P. 1863, D. P. 1863, II, bl. 150; Rechtb. Gent, 19 december 1849; Belg. Jud. 1850, bl. 41), en de bouwheer deze, niettegenstaande de failliet mag en moet betalen, daar hij rechtstreeks gehouden is tot de betaling tegenover de werklieden;

Overwegende dat de vordering dus in rechte gegrond voorkomt;

Overwegende echter dat tot nu toe in feite niet bewezen is, dat eiser de voorwaarden vervult bij artikel 1798 gesteld om van dit voordeel te genieten;

Dat geïntimeerde inderdaad moet bewijzen :

1. dat, ten dage van het instellen van de vordering, de bouwheer aan de aannemer nog een bepaald bedrag verschuldigd was wegens het oprichten van de bouw;
 2. dat het gebouw bij aanneming werd uitgevoerd door de P.V.B.A. Bouwondernemingen Duyck gebroeders en aan eiser nog dagloon verschuldigd is, wegens werkprestaties aan de bouw van beroeper;
- Overwegende dat dit bewijs nog niet geleverd werd, maar kan blijken uit een deskundig onderzoek;

Om deze redenen,

De rechtbank, alle verdere besluiten van de hand wijzende;

Ontvangt het beroep, verklaart het gegrond, en, doet het oorspronkelijk vonnis te niet en vooraleer ten gronde uitspraak te doen;

Stelt aan als deskundige, de heer R. Angillis, accountant te Kortrijk, met volgende opdracht : partijen onderhoren, alle inlichtingen inwinnen, kennis nemen van de bescheiden en desgevallende van de boekhouding van de aannemer en zeggen in een met redenen omkleed verslag :

1. Indien het gebouw van beroeper bij aanneming werd uitgevoerd;
2. Indien aan eiser nog een achterstallig dagloon van drie duizend vijfhonderd acht en twintig frank ten goede komt *wegens werkprestaties aan beroepers' gebouw*;
3. Indien op veertien november negentienhonderd zes en vijftig beroeper nog iets verschuldigd was aan de aannemer, en voor welk bedrag;

Zegt dat deskundige zijn verslag zal sluiten met de wettelijke eedformule en neerleggen ter griffie binnen de twee maanden van de aanvaarding van zijn zending;

Kosten in opschorsing;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

16 december 1957.

Voorzitter : M. Van de Weyer.

Advocaten : Mrs. Van Heurck en Hermans.

Handelshuur. — In casu geen vaste datum (art. 1328 slot, B.W.).

Vermelding van huurovereenkomst in authentieke akte van verkoop van het verhuurde pand, zonder opgave wanneer de huurovereenkomst een aanvang heeft genomen, noch wanneer zij een einde neemt.

Aldus is de « hoofdinhoud » van de overeenkomst niet in de authentieke akte vastgesteld, zoals bij art. 1328 slot B.W. vereist.

N.V. Mokafe t/ Van Hoof.

Aangezien de naamloze vennootschap « Mokafe » bij geregistreerd exploit van deurwaarder Jan Bergé te Duffel, in hoger beroep komt tegen een vonnis op tegenspraak tussen partijen gewezen door de heer

vrederechter van het kanton Lier, d.d. 11 juli 1957, in regelmatige vorm overgelegd, en waarbij voor recht werd gezegd dat de door oorspronkelijke aanlegger gegeven opzeg gedagtekend van 8 december 1956, betreffende het handelshuis gestaan en gelegen te Lier, Antwerpstraat nr 3, goed en geldig is tegen 1 januari 1958 ; dienvolgens

.....
Aangezien het beroep regelmatig is naar de vorm en de ontvankelijkheid ervan niet betwist wordt ;

Aangezien de Naamloze vennootschap Mokafe bij mondelinge huurovereenkomst sedert juni 1951, een handelshuis gelegen te Lier, Antwerpstraat nr 3 in huur heeft genomen van de toenmalige eigenaars Nieuwejaers-Nijs, die op 6 juni 1955, bedoeld goed openbaar verkochten aan Maria Van Hoof, dewelke het op haar beurt op 20 november 1956 verkocht aan Jozef Van Hoof, huidige geïntimeerde ;

Aangezien deze laatste, bij aangetekende brief d.d. 10 december 1956, aan de naamloze vennootschap Mokafe opzegging betekende tegen 1 januari 1958, voorhoudende het goed zelf te willen betrekken ; en gelet op de weigering vanwege appellante de gegeven opzegging te aanvaarden bij geboekt exploit van deurwaarder Edm. Luyten te Antwerpen d.d. 14 december 1956 de naamloze vennootschap Mokafe heeft gedagvaard in van waarde verklaring van de gegeven opzegging en in uitdrijving, voor het geval de gedaagde niet vrijwillig het goed tegen 1 januari 1958 zou verlaten ;

Aangezien de eerste Rechter de eis heeft ingewilligd ;

Aangezien appellante het vonnis a quo bestrijdt beweerende dat haar mondelinge huurovereenkomst vaste datum heeft en alleszins tegenstelbaar is aan geïntimeerde die gesubrogeerd is in de plichten van de verhuurders ;

Aangezien appellante weliswaar toegeeft dat de huurovereenkomst niet schriftelijk werd vastgelegd, maar voorhoudt dat zij blijkt uit een authentieke akte en namelijk uit de authentieke akte van verkoop van het goed d.d. 6 juni 1955 en zodoende vaste datum heeft gekregen ;

Aangezien in de authentieke akte van 6 juni 1955, verleden voor notaris Van den Brande te Lier, staat vermeld : « het handelshuis is volgens verklaring van de verkopers zonder schrift in huur bij de naamloze vennootschap Mokafe, gevestigd te Antwerpen, Begijnestraat nummers 77 en 79, mits 6.000 fr. per trimester ; op voorhand te betalen telkens bij de aanvang van ieder trimester, op de eerste van de maanden januari, april, juli en oktober ; elke lopende trimester huur blijft in voordeel van de verkopers, mits betaling van koopprijs en kosten, zoals vastgesteld, komen de kopers van hunne koop in genot op last van zich te verstaan en te ontmengelen met de huurders, zonder tussenkomst van verkopers of verhaal tegen hen ; voor wat betreft opzeg en alle andere rechten zullen de kopers zich insgelijks, op eigen kosten, last en gevaar, moeten verstaan en ontmengelen met de huurders zonder tussenkomst van verkopers of verhaal tegen hen, of verkoop houdende notaris » ;

Aangezien in bovenstaande vermelding niet voorkomt wanneer de huurovereenkomst een aanvang heeft genomen noch wanneer zij een eind neemt, zodat niet kan gezegd dat de « hoofdinhoud » van de overeenkomst in de authentieke akte werd vastgesteld ;

Aangezien van de huurovereenkomst nooit een door beide partijen ondertekend geschrift werd opgesteld ;

Aangezien uit deze twee overwegingen met zekerheid dient afgeleid dat de door appellante ingeroepen

wettekst: « onderhandse akten hebben ten opzichte van derden een datum van de dag waarop hun hoofdinhoud werd vastgesteld in door openbare officieren opgemaakte akten » ter zake geen toepassing vindt ;

Aangezien het ter zake van geen belang is dat geïntimeerde het bestaan van de huurovereenkomst kende noch dat hij in de rechten en de plichten van de vorige eigenaar is gesubrogeerd, indien vaststaat dat de huurovereenkomst geen vaste datum heeft, zoals hierboven werd vastgesteld en geïntimeerde verder heeft voldaan aan de overige voorwaarden zoals de artikelen 12 en 16 der wet van 30 april 1951 het hem opleggen ;

Aangezien naar luid van deze beide artikelen geïntimeerde gerechtigd was opzegging te betekenen tegen 1 januari 1958, om het goed persoonlijk en werkelijk te betrekken, vermits de huur meer dan een jaar te voren werd opgezegd, zulks geschiedde binnen de drie maanden na de verkrijging en het niet wordt betwist dat appellante het goed sedert ten minste zes maanden betrok ;

Aangezien derhalve het beroep ongegrond is en dient afgewezen ;

.....

CORRECTIONELE RECHTBANK TE KORTRIJK

30 oktober 1957.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Rommel,

O. M. : M. Christiaens.

Advocaat : Mr Claeys.

Boter. — Vervalsing. — Bewijs. — Geen schending van de rechten der verdediging.

Bewijskracht van de door de Rijkseetwarensinspectie genomen monsters en van het navolgend deskundig onderzoek.

De rechten van de verdediging zijn niet geschon- den daar deze gerechtigd is tot tegenexpertise over te gaan.

O. M. t/ Verhue.

Overwegende dat dhr Gillis, inspecteur van de eetwaren op wettelijke wijze overging tot het nemen van stalen bestemd ter ontleding en zulks in driedubbel exemplaar (art. 5 K.B. 28-2-1891) ;

dat de stalen bestemd ter ontleding werden ingepakt en met het zegel van de inspecteur gesloten werden derwijze dat alle vervanging, ontvreemding of bijvoeging van stoffen verhinderd werd (art. 4 K.B. 28-2-1891) ;

dat op uitdrukkelijke vraag welke de inspecteur aan verdachte stelde deze laatste het verlangen te kennen gaf in het bezit te blijven van een deel of een exemplaar van de inbeslaggenomen koopwaren ; dat in dit geval de inspecteur een der drie stalen ingepakt, verzegeld en getekend zoals aangeduid bij art. 4 naar keus van de belanghebbende overhandigde om desgevallend tot tegenonderzoek te dienen (art. 5) ;

Dat verdachte inderdaad gebruik heeft gemaakt van het recht tot tegenonderzoek en meent — aan de hand van de besluiten van de door hem aangestelde deskundige — aan de Rechtbank te mogen vragen tot tegensprekelijk deskundig onderzoek over te gaan

teneinde de rechten van de verdediging te vrijwaren ;

Overwegende echter dat de verdachte zich ten onrechte beroept op de rechten van de verdediging om dit tegensprekelijk deskundig onderzoek te vragen ;

dat inderdaad door de verdediging op datum 27 februari 1957 een deskundig verslag was neergelegd geworden van de hand van dhr Provoost en luidens dewelke de onderzochte boter bij verdachte, alhoewel de Leff-man Beam naar de lage kant bevonden, toch geen vreemde vetten bevatte ;

Dat eerst en vooral dhr Provoost dit besluit achteraf introk beweerend dat naderhand de expertise werd doorgedreven en hij alsdan tot het besluit kwam dat de boter vreemde vetten kon bevatten tot 20 % ;

Dat tweedens dhr Provoost ter zitting van 2 oktober 1957, als getuige opgeroepen, verklaarde dat geen enkele aanduiding op het staal vermeld stond zodat hieruit blijkt dat verdachte geen gebruik maakte van het door de wet toegelaten tegenonderzoek ;

Dat verdachte — in deze omstandigheden — er slecht aan toe is wanneer hij meent de rechten van de verdediging te moeten inroepen teneinde een tegensprekelijk deskundig onderzoek aan de Rechtbank te vragen ;

Dat het hem vrij stond de in zijn bezit zijnde stalen tot tegenonderzoek te onderwerpen ; dat hij vrijwillig verkoos hiervan af te zien ;

Dat in deze omstandigheden de bewijskracht van de door het Centraal Ontledingslaboratorium der Eetwaren gedane deskundig onderzoek niet in het minste ontzenuwd werd en derhalve de overtuiging van de Rechtbank meesleept ;

Dat het monster 1/446/E weliswaar geen positief bewijs van vervalsing aangaf ; dat dit echter voortkomt uit een vorige fabricatie en derhalve ter zake noch dienend noch afdoend is ;

Dat bij Vandenberghen twee monsters werden genomen onder nr 6/1154, zijnde levering door verdachte d.d. 11-1-1957 en welke vervalst werd bevonden (10 % vreemde vetten) en onder nr 6/1155 zijnde levering van 18-1-1957 dat onvervalst werd bevonden ;

Dat veeleer als argument te dienen in het voordeel van verdachte, deze tegenstrijdige uitslagen de fout van verdachte verzwaren ; dat, inderdaad tussen deze twee leveringen zich het gerechtelijk onderzoek situeert (P.V. d.d. 11-1-1957) zodat verdachte verwittigd was geworden van het tegen hem ingesteld opsporingsonderzoek ;

Overwegende dat de betichting A zoals omschreven bij dagvaarding, door het gerechtelijk onderzoek is bewezen ; dat de betichting B niet is bewezen ;

Om deze redenen :

Spreekt Verhue Daniël vrij voor het feit B ;

Veroordeelt hem voor het feit A tot een gevangenzitting van 15 dagen en tot een geldboete van 200 fr. ;

Verklaart de inbeslaggenomen tien stalen boter verbeurd ;

Verwijst verder de veroordeelde in de proceskosten.

Noot : Bovenstaand vonnis is in kracht van gewijsde gegaan.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

1e Kamer. — 4 juni 1957.

Voorzitter : M. Blauwaert.

Rechters : MM. Maes en Belpaire.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs. Vermast en Standaert.

Verkoop C.I.F. — Betekenis. — Rechten van de koper bij gebrek aan identiteit of conformiteit van de waar.

De verkoop C.I.F. is niet een verkoop van documenten doch een verkoop van goederen, die geschiedt bij middel van de overdracht van documenten.

Zodanige overeenkomst bevat aan de ene kant verkoop en aflevering van goederen en aan de andere kant aflevering van de documenten.

De koper C.I.F. wordt tweemaal in de gelegenheid gesteld een gebrek aan conformiteit in te roepen.

In de eerste plaats mag hij weigeren de documenten, die hem door de verkoper worden aangeboden, te lichten en te betalen, wanneer reeds op dat ogenblik het gebrek aan conformiteit blijkt uit de specificatie zelve of uit de bekentenis van de verkoper.

Zelfs wanneer tot dan toe geen gebrek aan conformiteit van de waar uit de documenten of uit de bekentenis van de verkoper blijkt, is de koper dan nog gerechtigd van die gebreken gewag te maken, wanneer hij werkelijk de waar in ontvangst neemt.

Swerdloff t/ N.V. Etablissements Stanislas Cock.

Overwegende dat de vordering tot de betaling strekt van een hoofdsom van 487.769 fr. als prijs van 50.035 kg. vlas kudde n° 6, verkocht tegen 9,70 fr. per kilo volgens een overeenkomst op 27 oktober 1956 tussen partijen tot stand gekomen;

Overwegende dat verweerster bij wederreis de verbreking vordert, ten nadele van eiseres, van de litigieuze koop-verkoopovereenkomst, wegens het feit dat de geleverde waar niet conform is;

Overwegende dat verweerster bovendien door haar wederreis de veroordeling vordert van eiseres tot betaling van 100.000 fr., ten titel van schadevergoeding wegens het verschil dat zij heeft betaald om zich andere koopwaren aan te schaffen in vervanging van de litigieuze goederen;

Overwegende dat de verkoopovereenkomst bepaalt dat de waar verkocht werd « CIF Gand ou Anvers, tous frais jusqu'à livraison en filature pour compte des vendeurs »;

Overwegende dat verweerster ten onrechte staande houdt dat de laatste voorwaarde betreffende het vervoer van de waar tot in de fabriek van verweerster, te Lokeren, op de kosten en door de zorgen van eiseres, zou beletten dat er werkelijk een verkoop CIF voorhanden is;

Overwegende dat het niet redelijk is te vermoeden dat de partijen met een zelfde pennetrek zouden bedingen én dat de verkoop een verkoop CIF zou zijn én dat hij het niet zou zijn;

Overwegende dat het normaal is dat eiseres een verkoop CIF heeft beoogd, waar zij zelf onder de voorwaarden CIF de goederen had gekocht;

Overwegende dat trouwens geen enkel bestanddeel van de zaak van aard is te doen vermoeden dat eiseres aan gezegde type van verkoop zou verzaakt hebben;

Overwegende dat o.m. geen afbreuk te vinden is aan de verkoop CIF in het feit dat eiseres de documenten aan verweerster niet heeft afgegeven;

Overwegende echter dat verweerster weliswaar het recht had de aflevering van de documenten tegen betaling te eisen;

doch dat zij ook mocht verkiezen gezegde documenten in de handen van eiseres te laten, opdat deze laatste — in opdracht van verweerster en voor haar rekening — de goederen in ontvangst zou nemen bij de aankomst van het schip, zoals dit gebeurde;

Overwegende dat eiseres aangenomen heeft de goederen aldus voor verweerster in ontvangst te nemen zonder vooreerst de betaling te eisen;

Overwegende dat het feit dat eiseres de verbintenissen had aangegaan de waar van Antwerpen tot Lokeren, zonder vermeerdering van de prijs te vervoeren, geenszins onverenigbaar is met de verkoop CIF van gezegde waar;

Overwegende dat de verkoop CIF niet een verkoop van documenten is, doch wel een verkoop van goederen die bij middel van de afstand van documenten geschiedt (Cassatie, 15 oktober 1925, Pas. 1926.I.11);

dat gezegde overeenkomst vervat, enerzijds verkoop en aflevering van goederen, en anderdeels aflevering van de documenten (Pand. belges V^{is} vente maritime, nr 552, en Winkelmolen : Les Principes de la vente « cif » nr 5);

Overwegende dat de koper CIF twee maal in de gelegenheid wordt gesteld een gebrek aan conformiteit in te roepen;

Overwegende dat hij, in de eerste plaats, mag weigeren de documenten die hem door de verkoper worden aangeboden, te lichten en te betalen, wanneer op dat ogenblik reeds, het gebrek aan conformiteit spruit uit de specificatie van de documenten zelve of uit de bekentenis van de verkoper (Hrb. Antwerpen, 2 april 1930, P.A. 1930, 218 — Fredericq, III, nr 176, blz. 257);

Overwegende dat zelfs wanneer tot dan toe geen gebrek aan identiteit of aan conformiteit van de waar uit de documenten of uit de bekentenis van de verkoper spruit, de koper dan nog gerechtigd is van die gebreken gewag te maken wanneer hij werkelijk de waar in ontvangst neemt (Fredericq, III, nr 177, blz. 259 — Hrb. Antwerpen : 25 april 1908, P.A. 1908, 294 — 21 november 1908, P.A. 1909, 138 — 1 juni 1923, P.A. 1923, 487 — 8 februari 1928, P.A. 136 — Brussel, 18 juni 1930, P.A. 1930, 271 — Hrb. Brussel, 27 oktober 1933, P.A. 1934, 52);

Overwegende dat het uit bovenstaande beschouwingen spruit dat verweerster gerechtigd is de waar te weigeren indien zij niet conform is of koopvernietigende gebreken vertoont;

Overwegende dat er aanleiding bestaat om, vooraleer verder ten gronde te beslissen, een deskundig onderzoek te bevelen;

Om deze redenen :

de Rechtbank, makende melding dat artikels 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 nageleefd werden,

Verklaart de vordering en de wederreis ontvankelijk;

Zegt voor recht dat verweerster niet kan geacht worden de waar te hebben aanvaard, en vooraleer ten gronde recht te doen stelt aan als deskundige de heer M. Jespers, G. Callierlaan 14, te Gent, met opdracht de partijen te aanhoren in hun voordrachten en vorderingen, de litigieuze waar te onderzoeken, zo mogelijk de partijen te verzoenen, zoniet, in een met

redenen omkleed en onder eed bevestigd verslag te zeggen :

1. of de geleverde goederen wel de gekochte waar is (identiteit);

2. of gezegde waar beantwoord aan de voorwaarden van hoedanigheid, door de partijen beoogd (conformiteit);

3. welke gebreken de waar vertoont en of zij al dan niet bruikbaar is in het bedrijf van verweerster, en welke haar werkelijke waarde is;

4. of het mogelijk was zich ten tijde van de aflevering, kudde 6 van de beloofde hoedanigheid aan te schaffen en, in voorkomend geval, tegen welke prijs;

5. of de « Reisflachs » door verweerster gekocht om in de vervanging van de litigieuze waar te voorzien, mag beschouwd worden als het product dat normaal het best in aanmerking kwam om kudde 6 te vervangen;

a) zoniet, welke andere producten de voorkeur hadden dienen te genieten, en welke de waarde was van die andere producten;

b) zo ja, of de waarde van de door verweerster aangekochte « Reisflachs » als normaal voorkomt;

6. welk bedrag de door verweerster gedorven winst beloopt en het door haar gebeurlijk ondergane verlies; Om, na het neerleggen van het deskundig verslag, door de partijen geconcludeerd en gepleit te worden als naar recht;

Verzendt de zaak naar de algemene rol.

Kosten voorbehouden.

VREDEGERECHT TE EKEREN

13 februari 1958.

Rechters : M. Aerts.

Advocaat : Mr. Bastaens.

Gezinsvergoedingen. — Beheerder N.V. aan de wet op de kinderbijlagen onderworpen. — Tegenbewijs tegen het vermoeden van de uitoefening van de functie gedurende ten minste achttien dagen per jaar is niet toegelaten.

Art. 23 van het organieke K.B. van 22 december 1938 stelt met de buiten dienstverband staande arbeiders voor de toepassing van dat K.B. gelijk aan de personen, die onder welke benaming ook met een opdracht van beheerder of afgevaardigde beheerder in een N.V. zijn belast.

Deze bepaling heeft tot gevolg, dat de beheerders van naamloze vennootschappen, worden gelijkgesteld met zelfstandige arbeiders en derhalve aan de bepalingen van de wet van 10 juni 1937 onderworpen zijn.

Onverschillig is het daarbij, of de beheerder ener N.V. al dan niet vergoedingen ontvangt voor de uitoefening van zijn taak.

Krachtens art. 19 van het K.B. van 22 december 1938 worden de in art. 23 bedoelde personen verondersteld hun functie gedurende ten minste 18 dagen per jaar uit te oefenen, zoals vereist bij art. 3, 2e lid. Uit art. 20, 2e lid, blijkt, dat tegen dat vermoeden tegenbewijs niet kan worden geleverd.

Onderlinge Hulpkas voor Kindertoelagen

t/ Ghielens en Van Damme.

Overwegende dat ten gronde aanlegster aanvoert

dat eerste verweerster onder toepassing valt der wet van 10 juni 1937, houdende uitbreiding van de kinderbijslag tot de werkgevers, de niet-loonarbeiders, de hiermede gelijkgestelden en de gewezen niet-loonarbeiders, in hoedanigheid van beheerder van een naamloze vennootschap (art. 23 van het organiek koninklijk besluit dd. 22-12-1938); dat verweerders aldus verschuldigd zijn voor: 2de semester 1952 tot en met 1ste semester 1957 voor achterstallige bijdragen, verhogingen en boeten de gezamenlijke som van 13.785 fr.; dat alle minnelijke pogingen om betaling hiervan te bekomen vruchteloos gebleven zijn, inbegrepen een oproeping in verzoening in datum 21 november 1956;

Overwegende dat verweerders weigeren de door aanlegster gevorderde som te voldoen, beweerend dat een beheerder van naamloze vennootschappen niet onderworpen is aan de wet van 10 juni 1937 op de kinderbijlagen en dat, mocht dit toch zijn, verweerster geen achttien dagen per jaar effectief aan de uitoefening van haar mandaat besteed heeft, en zij derhalve de gevorderde bijlagen niet moet betalen;

Overwegende dat verweerders toegeven dat eerste verweerster het mandaat bekleedt van beheerder ener naamloze vennootschap;

Overwegende dat de wet van 10 juni 1937 tot uitbreiding van de kindertoelagen tot de werkgevers en tot de niet-loontrekkenden in zijn artikel 1 bepaalt dat « aan deze wet onderworpen zijn, de werkgevers die ertoe gehouden zijn en de gewezen werkgevers die ertoe gehouden waren in uitvoering van de wet van 4 augustus 1930 aan de leden van hun personeel kindertoelagen te verzekeren »;

dat zelfde artikel in zijn alinea 2 bedingt dat het organiek besluit waarvan sprake is in artikel 9 er bovendien kan aan onderwerpen: a) de personen die een beroep uitoefenen of hebben uitgeoefend, zonder door een dienstcontract te zijn gebonden en b);

dat zelfde artikel 1 in zijn alinea 5 vermeldt dat « het toepassingsterrein van deze wet bij hetzelfde besluit nauwkeurig zal omschreven worden »;

Overwegende dat het blijkt uit de voorafgaandelijke besprekingen der wet van 10 juni 1937, dat de toenmalige wetgever bewuste wet beschouwd heeft als een wet van nationale solidariteit en dat hij zich gesteund heeft op beschouwingen van sociale aard om omzeggens niemand uit deze wet uit te sluiten en al de niet-loontrekkende belgen aan de toepassing ervan te onderwerpen (« C'est une sorte nouvelle d'imposition... une véritable œuvre de solidarité familiale et nationale... » M. Delattre, Minister van Arbeid; « On n'exclut personne. Tout le monde est compris dans la loi » M. Carton de Wiart; « Tous les belges le sont, tous les non-salariés » M. De Vleeschauwer »);

Overwegende dat de wet van 10 juni 1937 een eenvoudige kaderwet is, slechts elf artikelen bevat en zich beperkt tot het vermelden van enkele principes en van richtlijnen van algemene aard, zodanig, dat wat destijds betrof het bepalen van duidelijke en praktische regels strekkende tot het organiseren van de regeling in zake kindertoelagen door de wetgever te gemoet gezien, alles of omzeggens alles door het koninklijk besluit van 2 december 1938 moest gedaan worden (Memorie van Toelichting van Minister Delattre, gezegd besluit voorafgaand);

Overwegende dat art. 23 van het K.B. van 22 december 1938 voor de toepassing ervan, met de buiten dienstverband staande arbeiders gelijk stelt de personen die, onder welke benaming ook, met een opdracht van beheerder of afgevaardigde beheerder zijn belast a) van een naamloze vennootschap... enz.;

dat deze bepaling voor gevolg heeft dat de beheerders van naamloze vennootschappen gelijkgesteld worden met zelfstandige arbeiders en derhalve aan de beschikkingen der wet van 10 juni 1937 onderworpen zijn;

Overwegende dat verweerders ten onrechte beweren dat deze gelijkstelling onwettig is;

dat inderdaad het Organiek Koninklijk Besluit van 22 december 1938 niet op een verkeerdelijke wijze — zoals verweerders staande houden — de draagwijdte van de wet van 10 juni 1937 heeft uitgebreid, doch enkel en alleen het toepassingsterrein van deze wet nauwkeurig omschreven heeft, macht die luidens het laatste alinea van voornoemde wet, op klaar en duidelijke wijze aan de Koning werd verleend;

Overwegende dat het niet de minste rol speelt of een beheerder ener naamloze vennootschap, ja dan niet vergoedingen opstrijkt voor de uitoefening zijner functie;

dat het artikel 23 inderdaad toepasselijk is zelfs wanneer het mandaat van beheerder of van commissaris helemaal niet bezoldigd is, hetzij in feite hetzij krachtens een beschikking van de statuten, met andere woorden, zelfs dan wanneer de beheerders en de commissarissen, noch bezoldiging, noch presentiegelden, noch vergoedingen, van welke aard ook ontvangen; (Memorie van Toelichting van Minister Delattre);

dat bijgevolg, zelfs mocht verweerder bewijzen dat zij van de N.V. waarin zij een mandaat van beheerder uitoefent geen enkele vergoeding ontvangt, — quod non —, deze omstandigheid haar niet aan de toepassing der wet op de kindertoelagen zou doen ontsnappen;

Overwegende dat het door verweerders in ondergeschikte orde opgeworpen middel als zou eerste verweerder geen achttien dagen per jaar aan de uitoefening van haar mandaat van beheerder wijden geen steek houdt;

dat inderdaad krachtens art. 19 van het organiek koninklijk besluit van de bij artikel 23 bedoelde personen (beheerders van n.v.) verondersteld wordt dat het waarnemen van hun mandaat geschiedt gedurende de minimumtijd van achttien dagen per jaar, vereist bij het tweede lid van het artikel 3;

dat het spruit uit de bepaling van art. 20 alinea 2 dat de gegrondheid van dit vermoeden niet door verweerders kan betwist worden;

dat bijgevolg het door hen gedane bewijsaanbod als niet ontvankelijk voorkomt;

Overwegende ten slotte dat een beheerder van een N.V. gedurende gans het jaar de aan zijn mandaat verbonden verantwoordelijkheden te dragen heeft, zoals dit hem door de wet op de handelsvennootschappen wordt opgelegd, en dat bijgevolg aan de minimumduur voorzien bij artikel 3 van het K.B. in zijn geval voldaan is, door het feit alleen met een dergelijk mandaat gedurende minstens achttien dagen per jaar belast te zijn;

Overwegende dat verweerders het beloop van het door aanlegster gevorderd bedrag niet betwisten;

.....

NOOT: Verg. o.a. in andere zin Vrederechter Gent, 8 juni 1954, R.W. 1956/, 932 en Rechtbank Gent 27 februari 1957, R.W. 1956/57, 923, waarbij wordt vereist, dat de functie werkelijk gedurende tenminste 18 dagen per jaar is uitgeoefend.

BALIELEVEN

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Vergadering van de Algemene Raad op zaterdag 22 maart 1958

Verleden zaterdag, 22 maart 1958, kwam de Algemene Raad van het Verbond der Belgische Advocaten te Luik bijeen.

De Leden vergaderden in de vergaderzaal van de Tuchtraad der Balie bij het Hof van Beroep; het is de oude troonzaal van de Prins-Bisschoppen van Luik.

Om 14.45 uur wordt de vergadering voor geopend verklaard door de Voorzitter van het Verbond, Mr. R. Janne.

Naast hem hebben de Ondervoorzitters, Mr. Alex Diercxsens, Stafhouder Mr. Wilfried Baeté, Mr. Fontigny, Mr. R. Van Roye, oud-voorzitter van het verbond, de Secretaris-Generaal van het Verbond, Mr. E. Thiebauld, de Penningmeester-generaal van het Verbond, Mr. Landrien, plaats genomen. Andere leden van het Bureel zijn aanwezig, zoals Mr. Arnold Bayart en Mr. Cauwe. De Stafhouder van de Balie bij het Hof van Beroep te Luik had zich laten vertegenwoordigen.

In de zaal merken we verschillende Stafhouders op, met aan hun hoofd Mr. N. Biltris, Stafhouder van de Balie te Antwerpen; verder Mr. De Rycke, Stafhouder van de Balie te Gent, Mr. H. Nobels van de Balie te Mechelen. Er waren ook verschillende Oud-Stafhouders, zoals Mr. Gobbe en Mr. A. Van Hal uit Turnhout.

Verder zijn nog aanwezig: verschillende Voorzitters of afgevaardigden van de Vlaamse Conferenties en van de Jeune Barreau's, o.m. Mr. Baert uit Gent, Mr. Simons uit Leuven, Mr. Van den Eede uit Mechelen en Mr. R. Posenae uit Antwerpen.

De Voorzitter houdt een korte toespraak vooraleer de behandeling van de dagorde aan te vangen. Hij verwelkomt de leden, die zich de moeite hebben getroost, hun zaterdagmiddag op te offeren om aan de werkzaamheden van de Algemene Raad van het Verbond deel te nemen.

Hierop verzoekt hij Mr. Arnold Bayart in het Nederlands zijn welkomgroet om te zetten.

Deze doet zulks zeer bereidwillig en neemt van de gelegenheid gebruik om aan de vergadering mede te delen, dat de Voorzitter van het Verbond een prijs heeft uitgeschreven voor de Franssprekende advocaat, die in de pleitwedstrijden in het Nederlands ten minste de vijfde plaats zal behalen.

Na de aanspraak van de Voorzitter en van Mr. A. Bayart wordt het woord verleend aan Mr. Tacquet, die verslag uitbrengt over het probleem van de Arbeids-gerechten. Achtereenvolgens weidt hij uit over de inrichting, de bevoegdheid en de rechtspleging.

In verband met de inrichting wijst hij op de noodzakelijkheid om de Arbeidsgerechten aan de gewone Rechtbanken aan te hechten. Dit is het ideaal, dat niet uit het oog mag worden verloren. Indien het evenwel niet kan worden verwezenlijkt, zou ten minste het laatste ontwerp van kamerlid Lahaye, onder zekere wijzigingen, behoren aangenomen te worden.

In verband met de bevoegdheid vestigt hij er de aandacht op, dat alleen de betwistingen over burgerlijke rechten binnen de bevoegdheid van de Arbeidsgerechten dienen te vallen. Elke strafrechtelijke bevoegdheid behoort aan de Arbeidsgerechten te worden onthouden. De rechtspleging dient eenvoudig, vlug en goedkoop te geschieden.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

Na het indienen van dit verslag, ontstaat er een debat waaraan o.m. wordt deelgenomen door Mr. A. Dierckxsens, Mr. R. Posenae, Mr. Bayart, Mr. Baert, Mr. N. Biltris, Stafhouder van de Balie te Antwerpen, Mr. Van Den Bergh van de Balie te Leuven, Mr. Van Roye, Oud-Voorzitter van het Verbond, Mr. Fontigny, Mr. De Rycke, Stafhouder van de Balie te Gent, en anderen.

Uit dit debat blijkt het dat allen het eens zijn om de aanhechting van de Arbeidsgerechten aan de gewone Rechtbanken, als een ideaal te beschouwen. Al de aanwezigen zijn het er ook over eens, om elke strafrechtelijke bevoegdheid aan de Arbeidsgerechten te ontfangen, en alleen de bevoegdheid van het Hof van Cassatie, om kennis te nemen van de uitspraken der Arbeidsgerechten, te aanvaarden.

Uit de verdere besprekingen blijkt het ook, dat allen het eens zijn om vast te stellen, dat het Arbeidsgerecht behoort te worden voorgezeten door een Magistraat, Doctor in de Rechten, die onafzetbaar is, en dat de Raadsheren door de Koning voor een betrekkelijk lange duur behoren te worden aangesteld.

Wat de rechtspleging betreft, is de Algemene Raad het eens om te erkennen dat het best zou wezen de rechtspleging, zoals ze geldt vóór de Vrederechten, ook toe te passen in de Arbeidsrechten.

Mr. Tacquet zal, op verzoek van de Voorzitter en van de Algemene Raad, een Motie stellen, die op de algemene vergadering van het Verbond, de 26 april 1958 te Namen te houden, aan de stemming zal worden onderworpen.

Na de afhandeling van het punt van de dagorde betreffende de Arbeidsgerechten, wordt door de Voorzitter het woord verleend aan Mr. A. Bayart, die een korte mededeling doet over de opportuniteit van het oprichten van een Europese Balie bij het Gerechtshof, ingericht door de verdragen van de Kolen- en Staalgemeenschap, der Gemeenschappelijke Markt en van het Euratom.

Ingevolge een tussenkomst van Oud-Stafhouder Mr. Thorp en van de huidige Stafhouder der Parijse Balie, Mr. Alléhaut, werd het vraagstuk gesteld op de Werkvergadering van de Union Internationale des Avocats, onlangs te Straatsburg gehouden. Om de zaakwaarnemers te weren, zijn deze vooraanstaande Stafhouders van de Balie te Parijs de mening toegedaan, dat er een Balie bij het Gerechtshof, opgericht door de verdragen voornoemd, noodzakelijk is.

Volgens de verslaggever druist een gebeurlijke oprichting van dergelijke Balie in tegen het beginsel van de gelijkheid onder de advocaten.

Onmiddellijk na het verslag uitgebracht door Mr. A. Bayart, wordt het woord verleend aan Mr. N. Biltris, Stafhouder van de Balie te Antwerpen.

Deze doet opmerken dat de Stafhouders van het Land eensgezind waren in hun laatste bijeenkomst om zich te verzetten tegen het oprichten van een Europese Balie, aan welker leden het monopolie om vóór het Gerechtshof, opgericht door de verdragen van de Kolen- en Staalgemeenschap, der Gemeenschappelijke Markt en van het Euratom, te pleiten. Het verslag dat desbetreffende in het Journal des Tribunaux over de vergadering van de Stafhouders verscheen, is enigszins misleidend. Betreffende de uitoefening van de tuchtmacht bleken op zeker ogenblik de meningen verdeeld te zijn.

Op zijn verzoek wordt aan Mr. Van Roye, Oud-Voorzitter van het Verbond en thans Secretaris-Generaal van de Union Internationale des Avocats, het woord verleend.

Deze verklaart zich een overtuigende tegenstander van het oprichten van een Europese Balie, aan welker

leden het monopolie van pleidooien vóór het Gerechtshof zou worden verleend. Hij wijst op de dringende noodzakelijkheid voor de jongeren, om zich gereed te maken, ten einde vóór het Gerechtshof de belangen van hun cliënten te kunnen behartigen. Mr. Van Roye verwacht er zich aan, dat weldra talrijke en belangrijke geschillen aldaar hun beslechting zullen vinden. Hij oordeelt dat er zou moeten gestreefd worden naar de éénmaking van de beroepsregelen op internationaal plan hoewel het reeds uiterst moeilijk blijkt tot een zekere éénheid op het nationaal plan te komen. Hij wijst ook op de noodzakelijkheid om vertegenwoordigers aan te stellen, die bevoegd zijn om aan het Gerechtshof zekere inlichtingen te verstrekken.

In verband met de opportuniteit van de oprichting van een Europese Balie zal er ook een Motie aan de algemene vergadering van het Verbond van 16 april a.s., ter stemming worden overgelegd.

Om 16.45 uur wordt de vergadering voor geheven verklaard, waarop de Voorzitter al de aanwezigen uitnodigt om met hem een bloemenruiker neer te leggen aan het monument opgericht ter ere en ter herinnering van de confraters tijdens de oorlog 1914-18 voor het vaderland gesneuveld.

Deze indrukwekkende plechtigheid maakt een diepe indruk op de aanwezigen.

De Voorzitter van het Verbond nodigt daarop de aanwezigen uit, hem tot in zijn woning te vergezellen, waar door Mevrouw Raymond Janne een receptie wordt gehouden.

Zeer gul en gastvrij worden de leden van de Algemene Raad door Mevrouw R. Janne in haar woning ontvangen.

Geruime tijd wordt aldaar nog in gezelligheid doorgebracht.

E. O.

VERBOND DER BELGISCHE ADVOCATEN

Het Verbond der Belgische Advocaten zond onderstaande omzendbrief aan zijn leden :

* * *

Geachte Confrater,

Het Verbond kwijnt, het Verbond is dood...

Dit wensen en herhalen verdrietige en negatief ingestelde geesten die niet slechts nu maar altijd hebben bestaan. Te critiseren is gemakkelijk, maar presteren is moeilijker.

Al diegenen die sinds drie kwart van een eeuw aan het Verbond een deel van hun bedrijvigheid hebben besteed weten door de ervaring van anderen en door hun eigen ervaring dat het een vereniging is welke zich lastig laat groeperen en organiseren en waarvan de belangstelling niet zo vlug gaande te maken is.

Men kan deze eigenaardigheid constateren dat de advocaat, van nature uit individualist, niet aarzelt een tucht te aanvaarden maar dan buiten het kader van de balie. Waar het de Balie zelf aangaat, daar herneemt hij zijn vrijheid en deze vrijheid is bijna uitsluitend gericht tegen de balie in het algemeen of tegen zijn confraters in het bijzonder. Meer nog, vaak gaat die vrijheid niet eens zo ver : zij vergenoegt zich met een houding van onverschilligheid en zelfzucht.

Zo kwijnt stilaan het beroep en dreigt het te verdwijnen. Ook heeft het Verbond, sedert zijn stichting, die onverschilligheid of soms, wat beter maar toch niet goed is, die vijandigheid moeten ervaren.

Doch daarom is het Verbond nog niet dood. Indien het vroeger nuttig was, heden ten dage is het onontbeerlijk geworden.

Want dat het Verbond bestaat is nu eens een feit. Dat het die diensten niet bewijst die men er van verwacht, is er een ander. Wie draagt echter de schuld hiervan?

Is het misschien zijn Bureau, samengesteld uit confraters die van hun toewijding zonder veel vertoon blijk weten te geven, of is het niet veeleer het groot aantal confraters die hun gebrek aan vlijt of aan moed weten te verbergen door zich van alle studie van onze professionele problemen afzijdig te houden?

Wie beantwoordt de enquêtes en de oproepingen van het Verbond, wie woont zijn vergaderingen bij, wie belast zich met een verslag dat een praktische oplossing zou aanbieden, wie, wanneer hij zulks toch heeft aanvaard, weet het binnen een redelijke tijd te beëindigen, wie ten slotte neemt de moeite, in plaats van eeuwige kritiek, gegronde en hoffelijke suggesties te maken?

Het Verbond, men kan het niet genoeg herhalen, is niet deze of gene confrater, het zijn al de confraters van België, vrij gegroepeerd in een gedecentraliseerde vereniging die haar morele kracht moet kunnen laten gelden in een wereld die er behoefte aan heeft.

Het Verbond is noch een toevluchtsoord voor gepensioneerden, noch een revendicatie-syndicaat. Het mijdt spectaculaire manifestaties, welke andere professionele verenigingen of groeperingen zich kunnen veroorloven.

Zijn taak is, na in zijn zending te hebben geloofd, deze spijs alle moeilijkheden te volbrengen.

Gestadig, geduldig, zonder illusie, maar niet zonder risico, zijn de leden van het Bureau te Leuven verkozen beslist hun ondankbare taak door te zetten, maar ze moeten geholpen worden.

De komende weken zullen, laat ons het hopen, vruchtbaar zijn, maar ze zullen het slechts worden indien al de leden van het Verbond hun medewerking en hun volledige goede wil verlenen.

Op 8 maart ging een vergadering door der voorzitters der Jonge Balies ten einde de pleitwedstrijd van het Verbond te organiseren, die te Brussel op 31 mai zal plaats grijpen.

Op 8 maart zal te Luik de vergadering van de Algemene Raad gehouden worden, volgens de nieuwe statuten samengesteld uit de stafhouders en de voorzitters der Jonge Balies van België. Op de dagorde is het probleem voorzien van de arbeidsgerechten en dat van het inrichten van een Europese Balie.

Op 26 april zal te Namen de buitengewone algemene vergadering doorgaan, waar het probleem van de arbeidsgerechten besproken zal worden en waar het Verbond betreffende dit probleem stelling zal nemen.

Twee algemene vergadering zijn voorzien op 14 juni te Brussel en op 20 september te Mechelen.

* * *

Ten gevolge der overstromingen welke zeer aanzienlijke schade aan de bibliotheek der rechtsfaculteit te Valencia in Spanje hebben aangericht, heeft het Verbond gevolg gegeven aan de oproep van de balie aldaar, en samen met de balies van Bussel, Gent en Antwerpen heeft het aan de universiteit van Valencia de globale som van twaalf duizend frank overgemaakt.

* * *

De heer stafhouder Eugène Reumont, van de balie van Bergen, werd door de balie te Brussel en door het Verbond, beiden lid van de Internationale Unie, als verslaggever aangeduid op het congres der Internationale Unie te Milaan (september 1958), waarvan het thema zal gewijd zijn aan de betrekkingen tussen de Staat en de Balie.

* * *

De « Prijs Destrée », welke om de twee jaar afwisselend toegekend wordt aan een advocaat van de balie te Charleroi en aan een advocaat van de balie te Brussel, sinds minder dan tien jaar op de tabel ingeschreven, is dit jaar voorbehouden aan een confrater der Brusselse balie. Hij moet een confrater belonen die op het gebied der kunst heeft uitgemunt. De candidaturen dienen op het secretariaat van het Verbond vóór 1 mei te worden ingediend.

* * *

De « Prijs Gheude » moet de verdiensten belonen van een advocaat minder dan veertig jaar oud die door zijn geschriften of zijn daden « tot het heersen van de vrede zal bijgedragen hebben ».

De candidaturen moeten op het secretariaat van het Verbond vóór 1 mei binnenkomen. De laureaat zal bij voorkeur lid zijn van een Belgische balie, doch de prijs kan nochtans toegekend worden aan een advocaat, lid van een bij de Internationale Unie der Advocaten aangesloten balie.

* * *

Het Vade-Mecum van 1958, door de zorgen van het Verbond uitgegeven, is verschenen. De prijs bedraagt 150 frank, te storten op postgiro nr 423.75 van « Maison Ferd. Larcier » te Brussel.

* * *

De confraters, die tot een balie behoren welke niet collectief is aangesloten bij het Verbond, worden verzocht hun bijdrage, hetzij 150 frank (75 frank voor de stagiaires) op postgiro nr 840.77 van het Verbond te storten.

* * *

De Overheden van de Belgische Balie, leden van het Comité voor Fondsenwerving van het Rode Kruis van België, zijn zo vrij hun confraters te herinneren aan de menigvuldige werkzaamheden van het Rode Kruis, zowel in vredes- als in oorlogstijd (hospitelen, autoambulances, uitlening van gezondheidsmaterieel, bloeddienst, wegehulpdiensten, cursussen over hulpbetoon, enz.) zij maken gebruik van de Rode Kruisdagen om hun confraters uit te nodigen deel te nemen aan hun inspanning, hetzij door zich aan te sluiten bij deze Nationale Vereniging, hetzij door een storting (P.R. 700.000 van het Nationaal Comité voor Fondsenwerving), hetzij door zich te wenden tot de menigvuldige plaatselijke afdelingen.

* * *

Aanvaard, geacachte Confrater, de uitdrukking van onze dienstwillige gevoelens.

Voor het Bureau.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

TAALKUNDIGE KRONIEK

MARGINALIA

(R. W. 2 maart 1958)

1. «doordat het bestreden arrest verklaart dat...»
Hier is een *reden* bedoeld; «doordat» leidt een oorzaak in; dus «omdat» of «daar».
2. «dan wanneer art. 55, § 1, al. 4, slechts bepaalt dat...»
«dan wanneer» is letterlijk Frans. In het Nederlands wordt dat «terwijl».
3. «waaruit volgt dat... aanlegger... gehouden was C.D. en M.B.... te dagvaarden».
Men is gehouden «tot» iets; dus hier had moeten staan: «...ertoe gehouden was»...
4. «dat de wet hen niet *verplicht* aan het bestuur *bovendien* de redenen te doen kennen...»
Men is verplicht «tot» iets; dus hier had moeten staan... «hen er niet toe verplicht...»
«bovendien» zou hier beter vóór «aan» staan — het slaat toch vooral op «aan het bestuur... te doen kennen». Als het alleen op «redenen» slaat, is het woordje «ook» even goed en korter.
5. «...*hoger* beroep...»
«hoger» heeft alleen zin in tegenstelling tot «gewoon» of «lager beroep» — bestaat dit?
6. «...ten gronde...»
Hier is niet het Franse «par terre» bedoeld — men bedoelt «in feite» of «wat de feiten» of de «grond» (der zaak) betreft.
7. «Overwegende dat door het onderzoek en bij de behandeling der zaak vóór het Hof het feit *lastens* verdachte V. R. bewezen is geworden *wijl* dit lastens V. D. het niet is geweest...»
— Tenminste na «dat», «Hof» en «geworden» zijn komma's gewenst.
— «lastens» — dit Duitse woord betekent in het Nederlands «ten laste (van)». Men zegt trouwens «een onderzoek etc. ten laste van» doch niet «een feit», dit kan iemand wel ten laste worden gelegd.
— «is geworden» deze volledige vorm van het passief blijft in het Nederlands meestal beperkt tot «is».
— «wjl» betekent «omdat» — dit heeft hier geen zin. Men bedoelde «terwijl» met tegenstellende betekenis.
— «is geweest» deze taalfout door Franse invloed dient verbeterd te worden als «is geworden» — het laatste woord laat men meestal weg.
— De lijdende vorm verzwaart de zin en wordt zo weinig mogelijk gebruikt.
In correcte taal wordt dit uittreksel:
«Overwegende dat het onderzoek en de behandeling der zaak voor het Hof, het feit dat aan V. R. ten laste wordt gelegd hebben bewezen, terwijl dit niet het geval is voor het feit dat aan V. D. wordt ten laste gelegd.
8. «Overwegende immers dat wat deze laatste betreft het niet bewezen is dat deze *persoonlijk* zou geleurd hebben».

- ten minste komma's na «immers», «dat», «betreft».
 - «immers» slaat toch wel op het niet bewezen zijn; dan staat het er best naast: «...het immers niet bewezen...»
 - «persoonlijk» als je leurt (vent) leurt je persoonlijk, men zou zeggen «zelf».
 - Deze wijdlopijge constructie kan als volgt, zonder verlies van betekenis, gereduceerd worden:
«Overwegende dat het immers niet bewezen is dat deze laatste zelf zou geleurd hebben».
9. «Overwegende dat ook niet bewezen is dat tweede verdachte wist dat door eerste verdachte *zou geleurd geweest zijn*...»
— tussen «dat» en «ook» behoort «het» te staan (voorlopig onderwerp).
— «zou geleurd geweest zijn» — Zelfde taalfout als hierboven 6° — goed is: «zou geleurd zijn».
— De aanvoegende wijs is hier overbodig daar er geen twijfel is, want men schrijft «dat door eerste verdachte enz.» en niet «of... enz.»
Daarom had men kunnen schrijven:
«...wist dat er door eerste verdachte geleurd was...» of, nog heel wat beter «...wist dat eerste verdachte geleurd had» — Men zegt toch ook «je bent te laat gekomen» en niet «er is door jou te laat gekomen»!
 10. «Overwegende dat het beroep van B. H. als burgerlijk aansprakelijk niet ontvankelijk is, *ingesteld zijnde* tegen...»
«daar het ingesteld is...»? Dit is in elk geval Nederlands.
 11. «Meer dan een jaar verstreken zijnde».
Zelfde on-Nederlandse uitdrukking als in 10°.
«daar meer dan een jaar verstreken is of was»...
 12. «...dat deze verjaring ook de burgerlijke partijen niet treft, *dezer* eisen gesteld *geweest* zijnde op 3 oktober 1956...»
— «dezer» zeer ouderwets;
— zelfde on-Nederlandse wending als in 10. en 11.; «daar hun eisen gesteld waren op...»
 13. «...op zijn fiets gezeten... en dan aanzette zonder dat het daarbij enig belang heeft te weten hoe hij de nodige beweegkrachten verwekte (hetzij door met de voeten of een ervan op de bodem te trappen, hetzij door met de voeten of een ervan op de *voettrappers* van de fiets te duwen...»
— «bodem» — de «grond» is normaal. «Bodem» gebruikt men voor speciale betekenissen: «aardbodem, voedingsbodem, enz.»
— «voettrappers» — als er ook handtrappers waren, zou het gaan. Nu is «trappers» voldoende, of ook «pedalen».
— Hier zijn te veel woorden gebruikt voor wat er moest gezegd worden: «...en dan aanzette, om het even of hij zich voortbewoog door met één of met beide voeten op de grond of op de pedalen te trappen (dit heeft hier geen belang)...»
 14. «...aan *ieder* Commissie van openbare onderstand...»
«iedere» — adjectieven worden verboden.
 15. «...omdat hij het gevaar *bewust* was...»
Men is zich van iets bewust, dus: «omdat hij zich van het gevaar bewust was...»

16. «...niettemin op voortvarende wijze... naar links zwenkte...»

«voortvarend» is eerder toepasselijk op een goedsgesteldheid, een karakter, en niet in verband met handelingen als fietsen, b.v. Ware hier niet beter «onstuimig», «roekeloos» of dergelijke gebruikt, of zelfs «wild»?

J. LELIARD.

MEDEDELINGEN

VERBOND VAN HET VLAAMS OVERHEIDSPERSONEEL

Wij delen hieronder de tekst mede van de toespraak die op 24 maart l.l. gehouden werd voor de micro van het N.I.R. door de heer Vanthournaut, secretaris van de studiec commissie «Brusselse agglomeratie».

* * *

Geachte Collega's

Op 27 mei 1957 werd het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel gesticht. Het ijvert, buiten en boven alle syndicale, partijpolitieke en wijsgerige beschouwingen, om de Vlaamse belangen in de openbare diensten te behartigen.

Waar het Verbond reeds uitgroeide tot een machtige organisatie en de evenknie is geworden van de sedert ettelijke jaren bestaande «Association wallonne des services publics», moet het echter met spijt vaststellen nog maar weinig gemeentebeambten onder zijn aangesloten te tellen. Een onderzoek ter zake heeft uitgewezen, dat omzeggens alle gemeentebeambten de mening toegedaan zijn niet te mogen toetreden tot het V.V.O., daar dit zagezegd slechts staatspersoneel groepeer.

Niets is minder waar: V.V.O. verenigt alle Vlaamse leden van het personeel der openbare diensten. Meer nog: er werd een commissie in het leven geroepen, die zich uitsluitend om de belangen van de gemeentebeambten bekommert. Het is in naam van deze commissie, dat ik u thans toespreek.

Waarde collega's, sedert jaren werken de Vlaamstalige gemeentebeambten van de Brusselse agglomeratie in voor hen meer dan vernederende voorwaarden. Alhoewel ze het aanwervingsexamen in het Nederlands aflegden zijn ze, van het ogenblik van hun indiensttreding, wettelijk verplicht het Frans te spreken en te schrijven. Zo moeten alle verslagen, dienstnota's, meldingen, enz. in het Frans gesteld worden. Tot zelfs de persoonlijke aangelegenheden dienen in deze taal afgehandeld te worden met de diensthoofden. Kortom, eens in dienst, verliest de Vlaming het recht Vlaming te zijn. Erger: hij wordt systematisch verfranst. En nochtans wijs ik op een algemeen verschijnsel: meer en meer Vlamingen slagen in hun aanwervingsexamen en heden bestaan er diensten waar het aantal Vlamingen overwegend is. Desniettemin staan ze hun carrière in het Frans hoeven te maken. En gesteld zelfs, dat een gemeentebestuur uitsluitend over Vlaamstalige elementen beschikt, steeds zullen dezen er toe gehouden zijn het Frans als voertaal te gebruiken.

Door de wet van 28 juni 1932 op het gebruik der talen in bestuurszaken werd aan de gemeenteraden van de Brusselse agglomeratie de bevoegdheid verleend zelf

het taalregime voor hun inwendige diensten en hun administratieve briefwisseling te bepalen. De toenmalige gemeenteraden hebben van die bevoegdheid misbruik gemaakt en onze taal uit het gemeentelijk administratief apparaat gebannen en misschien kan de wetgever de steen geworpen dit zonder meer gedurende 25 jaar geduld te hebben. Was het in 1932 dan werkelijk onmogelijk iedereen dezelfde rechten toe te kennen? Of ging men in de onderscheidene gemeenteraden van het standpunt uit dat de Vlaming in het Brusselse nooit een toonaangevende rol zou spelen, noch op administratief, noch op demografisch gebied?

Wat er ook van zij, door als Vlaamse gemeentebeambten onze eisen te stellen en tevens te verwijzen naar de gedurende de laatste jaren gebeurde massale inwijking van de Vlamingen, bewijzen wij, zowel op het administratief als op het demografisch plan, in de Brusselse agglomeratie medezeggenschap te hebben. Hiermede is dan ook de wil van het Vlaamse volk, dat 60 % van de Belgische bevolking uitmaakt, kenbaar gemaakt. Die wil luidt: Brussel tweetalig en Vlamingen en Franstaligen gelijkgerechtigd.

Eerstdaags zal het V.V.O. aan al de gemeentebesturen van het Vlaamse land een schrijven richten, met verzoek onze actie te steunen. Deze actie streeft volgende doelstellingen na:

- 1) de gemeenten van de Brusselse agglomeratie dienen, voor hun binnendiensten en voor de administratieve briefwisseling, een strikte tweetaligheid in acht te nemen. Dit behelst, dat de in het Nederlands ingediende zaken verder in die taal zullen behandeld worden in binnendienst en in de betrekkingen met de centrale besturen en andere gemeenten der agglomeratie;
- 2) bevordering in afzonderlijke taalkaders, een Nederlands- en een Franstalig. Hierbij dient in alle graden een gelijk aantal betrekkingen voorbehouden aan de kandidaten van beide taalgroepen;
- 3) de oprichting van twee afdelingen: een gevormd uit het Nederlandstalig personeel en een bestaande uit het Franstalig. Het personeel van deze afdelingen zal dus het recht hebben zijn moedertaal te gebruiken bij de behandeling van alle zaken, ongeacht de taal waarin ze worden ingeleid;
- 4) het aanleggen van het persoonlijk dossier in de taal van het aanwervingsexamen; het recht van verdediging in die taal en het recht zijn moedertaal te spreken in de betrekkingen met zijn meerderen;
- 5) het oprichten van een vertaaldienst (dienstnota's, affiches, enz.);
- 6) het verstrekken van een tweetaligheidstoelag aan de vertalers, evenals aan de beambten die rechtstreeks in betrekking komen met het publiek;
- 7) het afnemen van een examen over de grondige kennis van beide landstalen, aan de beambten die in aanmerking komen voor een tweetaligheidstoelag;
- 8) het zetelen van meerdere leden van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht in de schoot van die examencommissie.

Het V.V.O. zal met kracht ijveren voor de verwezenlijking van deze punten. Daartoe heeft het niet alleen de steun nodig van de Vlaamstalige gemeentebeambten van de Brusselse agglomeratie, maar het doet beroep op het solidariteitsgevoel van alle Vlaamstalige gemeentebeambten van België.

Laat ons derhalve uwe suggesties geworden, samen met uw aansluiting, op volgend adres: V.V.O., Van Praetstraat 28 (Consciencehuis), te Brussel.

Ik dank U.

MEDEDELINGEN

Wij delen hieronder de tabel mede die opgemaakt werd door het Ministerie van Financiën betreffende de

in 1957 verwezenlijkte ruilingen van onbebouwde landeigendommen, die genoten hebben van de fiscale voordelen vervat in artikel 72 van het Wetboek der registratierechten, gewijzigd door de wet van 26 juli 1952 (Belgisch Staatsblad van 30 augustus 1952).

OPGAVE DER RUILINGEN VAN ONBEOUWDE LANDEIGENDOMMEN — JAAR 1957

3e Directie — 2e Sectie — E.P. 11.812/5

(Zie art. 72 van het Wetboek der registratierechten, gewijzigd bij de wet van 26 juli 1952.)

Ligging der goederen (provincie)	Aantal geregistreerde akten	Totale oppervl. van de geruilde goederen	Gezamenlijke waarde der kavels	Heffingsgrondslag der registratierechten op het waardeverschil der kavels of op de opleg		Waarde overgedragen met vrijstelling van het evenredig registratierecht
		Ha. a. ca.		6 t.h.	11 t.h.	
Antwerpen	20	14.20.02	1.370.015	—	58.180	1.311.835
Brabant	108	86.81.00	12.072.993	94.920	294.200	11.683.873
Henegouwen	158	262.18.99	29.480.833	271.880	623.540	28.585.413
Limburg	187	148.64.43	19.615.906	181.180	898.200	18.536.526
Luik	202	272.46.31	24.192.489	163.520	443.860	23.585.109
Luxemburg	827	673.32.13	31.498.150	174.200	665.655	30.658.295
Namen	242	306.60.58	17.456.309	120.540	433.804	16.901.965
Oost-Vlaanderen	60	66.10.77	11.470.057	122.768	648.540	10.698.749
West-Vlaanderen	55	115.38.93	24.484.144	316.887	307.540	23.859.717
Totalen :	1.859	1.945.73.16	171.640.896(1)	1.445.895	4.373.519	165.821.482

5.819.414 (2)

(1) Gezamenlijke waarde der kavels tijdens de vorige jaren : 1948 : 74.000.500 1952 : 41.567.300 (de wet van 26 juli 1949 : 60.400.800 1953 : 149.663.300 1952 is in werking 1950 : 57.025.500 1954 : 136.598.414 getreden op 9 sep- 1955 : 153.994.431 tember 1952 - ab- 1956 : 179.826.835 normaai jaar).

(2) Er werd geheven : 1.455.900 tegen 6 t.h. = 86.754 4.373.520 tegen 11 t.h. = 481.088 { 567.842 567.842 F

5.819.420 Volgens het gewoon tarief zou er op die ruilingen geheven geweest zijn : 82.910.741 (165.821.482) + 5.819. 414 = 88.730.155 88.730.160 tegen 11 t.h. = 9.760.318 F 2 Profijt voor de ruilers 9.192.476 F

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor sociaal recht en van de Arbeids-gerechten, n° 2, 1958 :

M.-Cl. Platen : De sociale wetgeving in 1957. — Rechtspraak.

Advocatenblad, n° 3, 15 maart 1958 :

Mr C. H. Telders : Acceptatie van het aanbod bij onteigening. — Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad, afl. 12, 22 maart 1958 :

Mr J. Veldstra : De wijze van afkondiging van wetten. — Van der Keessels : Praelectiones. — Mr H. R. Hoerink : De klassieke opleiding der toekomstige juristen, met onderschrift van Prof. Mr J. V. van Oven. — Mr J. Gerretsen : Het wetsontwerp tot wijziging van de civiele kantongerechtsprocedure en de kanton-gerechtsgriffies.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-amt en Re-gistratie, n° 4530, 22 maart 1958 :

Mr C. Æ. Uniken Venema : Overdracht en verpan-ding van rechten in het ontwerp B. W. (II). — Th. Becker : Schenking van een vordering ten laste van zichzelf?, m. o. Mr P. W. van der Ploeg. — Prof.

Mr R. D. Kolléwijn : Overzicht der Nederlandse recht-spraak, internationaal privaatrecht (III).

Journal des Tribunaux, n° 4187, 23 mars 1958 :

John Kirkpatrick : Un problème d'interprétation des lois : la promesse bilatérale de vente à tempérament est-elle valable ? — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer, n° 93, 15 mars 1958 :

G. Mineur : La grivélerie. — Jurisprudence.

Le mouvement Communal, n° 316, mars 1958 :

M. Van Audenhove : Réflexions à propos de la créa-tion d'une institution de crédit communal européen. — G. Viseur : La nature du droit à la pension du person-nel communal. — J. Dembour. Des contraventions de voirie sanctionnées par l'article 88, 9°, du Code rural. — L. Bosman : Les assistances publiques doivent-elles continuer à exercer leur double mission sur le plan local ? — Législation. — Jurisprudence.

Recueil Dalloz, 11e cahier, 19 mars 1958 :

Michel de Juglart : Le certificat de propriété d'grands vins.